

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in tožice v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-62. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.968.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 21. marca 1941

Cena posamezni številki din 150

Pristojbine brez protidajatve

Ce zahteva država v današnjih časih zvišanje davčnih dohodkov, se pač noben uvideven državljan temu ne upira, ker zahteva interes države večje izdatke za narodno obrambo. Ze celo pa se ne more nihče upirati tem izdatkom, če služijo tudi ohranitvi miru in utrditvi naše svobode in neodvisnosti. Ti izdatki se po svojem načinu bogato obrestujejo in zato tudi ni proti večjim davkom zaradi povečanja vojne sposobnosti nobene nejevolje.

Tem bolj pa se zato občutijo druga nova bremena, zlasti pa ona, ki samo zahtevajo od gospodarskih ljudi žrtve, ne pa da bi jim nudila tudi le najmanjšo uslugo. To se zlasti občuti v vsej naši zunanji trgovini, ki je tem bolj pod kontrolo, čim manjši je njen obseg. Kaj vse se ne zahteva samo od uvoznika in izvoznika. Plačati morata kavecijo, plačati pristojbino za registracijo, plačati za vsak posel še posebno in nikakor ne majhno pristojbino, sprejeti morata pogoje, ki se jima diktirajo — a zakaj vse to? Najtežje je pač to, da na to vprašanje prizadeta uvoznik in izvoznik ne moreta odgovoriti. Vse mogoče takse in pristojbine plačujeta, a od vseh teh plačil nimata nič. Niti misliti ne smeta na to, da bi urad, ki zahteva od njiju toliko pristojbin le z mezincem mignil, da bi jima olajšal njun posel. Če si n. pr. tovarnar tekstilnih izdelkov ne zna sam dobiti bombažnih surovin iz tujine, bo ostal brez njih, pa naj je plačal še toliko taks. Zaman bi pričakoval celo to, da bi dobil za vse svoje težke dajatve vsaj nekaj dobrih informacij ali nasvetov. Naj plačuje še toliko pristojbin, nihče mu ne pomaga in če si sam ne zna pomagati, lahko obrt zapre.

Pač pa se mora bati, da bo vsak dan dobil novo kopo predpisov, dostikrat skrajno nelogičnih in medsebojno si nasprotujočih. Gorje mu, če vsem tem predpisom takoj ne zadosti, ker so danes drakonične kazni kar prišle v navado. Namesto da bi se gospodarskemu človeku pomagalo, se mu s temi predpisi delajo samo nove težave. Za poslovnega človeka pomeni vse današnje diriganje zunanje trgovine praktično le suho izgubo.

Kar se vse danes zahteva od gospodarskih podjetij, je res že nezasišano. Vsako podjetje mora biti vključeno v svojem združenju in zbornici. Proti temu ni ugovora, ker pač te organizacije tudi nekaj nudijo. Toda poleg tega naj bo vsako podjetje vključeno še pri neki centrali v Beogradu, nadalje pri novih nepotrebnih združenjih, naj plačuje posebne prispevke od vsakega posla, ki ga samo zaključil brez vsake tuje pomoči, naj skrbi za kritje vseh občinskih deficitov, dostikrat povzročenih le zaradi slabega gospodarjenja, naj plačuje vedno višje davke, vsak dan nove takse, višje mezde, višje socialne dajatve, naj daje za zimsko pomoč in za druge dobrodelne posle, pri tem pa se mu reducira zaslužek na najmanjšo mero, se omejuje promet, se ubija trgovina z umetnim favoriziranjem konkurentov, ki ne plačujejo davkov itd. Vse to so nemogoče stvari, ki morajo privedi v katastrofo vse naše narodno gospodarstvo.

Takšen je danes položaj, da se tem bolj več birokratični aparat na breme gospodarstva, čim bolj se manjšajo posli. Prišlo se je tako daleč, da je postalo očitno, da gospodarstvo tega aparata ne more prerediti. Okoli našega težko poslujočega gospodarstva se je zbralo že toliko birokratov-zdravnikov, da je gospodarstvo v resni nevarnosti, da od te pomoči umre.

Zato pa je treba, da se napravi

tem nezdravim bremenom konec in da se smejo nalagati le bremena, ki nudijo tudi nekaj protiuslug. Samo takšna bremena so tudi upravičena in utemeljena. Če pa kdo gospodarskim podjetjem nič ne more ali ne zna nuditi, tudi nima nobene pravice, da od njih kaj zahteva, še manj pa, da se meša v posle, katerim ni do rasel.

Kadar je že za najmanjši posel določen maksimalni bruto-zaslu-

žek, mora biti tudi za obremenitev določena maksimalna dopustna višina. Predvsem pa se ne more trpeti, da plačujejo podjetja visoke pristojbine in dajatve ustanovam, od katerih nič nimajo. Ali naj te ustanove dokažejo svojo koristnost ali pa naj ne zahtevajo pristojbin, ki so gospodarsko samo zapravljen denar. Kajti s takšnimi pristojbinami se gospodarstvo uničuje, kar se pač ne bi smelo dopuščati.

Lokalni potentati ovirajo prehranjevalno akcijo

Vedno nove pritožbe zaradi aprovizacijske akcije

Slovenski javnosti je treba priznati, da je uvidevna in da se hitro sprijazni tudi z neprijetnostmi, če so le količjak utemeljene. Tako ni bilo proti krušnim kartam in koruznemu kruhu nobenega posebnega ugovora, čeprav je še kruh slab in po mnenju ljudi neprebavljiv. Toda kaj se hoče, če je tako in če drugače biti ne more ali pa bi trpeli še večje pomanjkanje.

Druga pa je stvar, kadar javnost vidi, da se delajo napake, ki se ne bi smele delati in če vidimo, da bi se z lahkoto odpravile, če bi se delalo vse pravilno. Takšne nepravilnosti pa javnost revoltirajo in prav je, da jo revoltirajo, ker se morajo takšne napake tako v interesu celote ko posameznikov odpraviti. Zato pa bi bilo tudi zelo zgrešeno, če oblast ne bi upoštevala teh pritožb, zlasti če so konkretne, ker nudijo te pritožbe oblasti lepo priliko, da nerednosti odpravi. To pa je prav gotovo tudi volja oblasti.

Posebno številne so pritožbe proti sestavi in delu preskrbovalnih uradov, zlasti občinskih. Ti preskrbovalni uradi imajo precejšno moč, njih pravilno delovanje pa je za vso aprovizacijsko akcijo odločilne važnosti. Če ti uradi ne bodo delali dobro, mora propasti vsa aprovizacijska akcija. Sestavi teh preskrbovalnih uradov bi se zato morala posvetiti največja pažnja in člani teh uradov in odborov bi smeli biti samo ljudje, ki so znani po svoji vestnosti in ki imajo tudi potrebno strokovno znanje.

Ce ti uradi odločajo o mokli in živilih, potem pač ni pametno, da je član odbora trgovec s steklenim blagom, temveč naj bo član odbora trgovec z deželnimi pridelki ali trgovec s špecerijskim blagom. Mnogo preveč je v teh odborih uradnikov. Vsa čast uradništvu, toda besedo naj ima za stvari, za katere je usposobljeno. Za živilsko stroko pa uradniki niso usposobljeni, a tudi trga ne poznajo zadosti. Samo vroče konsumentске želje pač ne morejo biti zadostno priporočilo. Tako se nam poroča, da ni v radovljiskem preskrbovalnem uradu noben trgovec. Ni čuda potem, če taki uradi ne upoštevajo zadostno potreb trgovine. Številne pritožbe dokazujejo, da so ti preskrbovalni odbori zelo pogosto izredno lepa prilika, da si razni lokalni potentati utrde svoj položaj, včasih pa, da si ohlade svojo žejico nad drugimi. Tudi strankarski oziri igrajo dostikrat mnogo preveliko vlogo.

Ker niso preskrbovalni odbori in uradi dobro sestavljeni, zato tudi ni čuda, če so pritožbe proti njih delovanju vedno bolj pogost-

ne. Naj omenjamo danes le nekatere, ki smo jih prejeli z Gorenjske.

Najprej zadevo, ki se tiče tudi nas. Prehranjevalni odbor v Kranju svetuje trgovcu, da si kupi »Gorenjca«, ker je tam vse povedano, kako se bodo delile karte. Nimamo nobene antipatije do »Gorenjca«, toda »Gorenjec« je politični list in zato ne more biti nekako glasilo prehranjevalnemu uradu, ki mora pošiljati svoje objave vsem listom. Na ta način se dela nedopustna propaganda za en list. Trgovci imajo svoj »Trgovski list« in naj temu pošilja svoje objave prehranjevalni urad, ne pa da sili trgovce k še novemu izdatku za »Gorenjca«.

Trgovci iz Naklega, Podbrežja in Kovorja so dobili nalogo, da morajo iti po sladkor v Lesce. Lesce so sicer zelo lep kraj, toda trgovci danes nimajo ne časa ne denarja, da bi hodili v letoviške kraje, zlasti če so ti oddaljeni 25 do 30 km od njih gospodarskega središča.

Jasno je, da je edino pravilno, če bi dobivali trgovci iz kranjske okolice v Kranju, kjer imajo vedno opravke, ne pa v Lescah. Sicer pa bi bilo res zanimivo zvedeti, zakaj se je sladkor peljal mimo Kranja v Lesce?

Ker smo že pri sladkorju, naj omenimo še to, da imajo kmetijske zadruge vsoga blaga zadosti in da so zlasti bogato založene s sladkorjem. Tako more dati združnica Kmetijske zadruge v Senčurju svojim odjemalcem skoraj vsako količino sladkorja, trgovcem pa sladkorja primanjkuje celo za stalne odjemalce.

Le nekaj pritožb smo navedli, a vsaka od njih je dokaz, da aprovizacijska akcija še ni v redu in da morajo zato oblasti delu lokalnih odborov in uradov posvetiti mnogo več pažnje. Zlasti pa bi morale gledati na to, da bo njih delo objektivno in nepristransko ter do skrajnosti vestno. Le tako bomo prebrodili vse aprovizacijske težave.

Nova denarna politika Narodne banke

Govor guvernerja dr. Radosavljeviča

V nedeljo je bil občni zbor delničarjev Narodne banke, ki ga je otvoril guverner dr. Milan Radosavljevič. Po delnem prečitjanju poslovnega poročila se je prešlo na debato, nakar je govoril guverner Nar. banke dr. Radosavljevič o novi monetarni politiki Narodne banke. Iz njegovih pomembnih izjavanj posnemamo naslednje glavne misli:

Gospodarske kroge najbolj zanimiva povečanje obtoka bankovcev. Ta pojav sam po sebi ni treba, da bi nujno moral povzročiti težko perturbacijo v gospodarskem in socialnem življenju, ker je mnogo držav, ki so sicer morale povečati obtok denarnih sredstev, ki pa so kljub temu mogle preprečiti težke posledice povečane obtoka.

V rokah gospodarstva je, kakšen vpliv ima povečanje obtoka na gospodarstvo, če namreč daje vsa odvisna razpoložljiva sredstva državi na razpolago. V drugih državah se to tudi dogaja.

Zaradi izrednih in nujnih potreb narodne obrambe se je moral emisijski potencial Narodne banke izkoristiti v povečani meri. Narodna banka pa je dolžna, da stori vse potrebno za ustavitev povečanja obtoka, da se ohrani notranja kupna moč denarja. V ta namen je NB sporazumno z odločilnimi krogi že pripravila vrsto

ukrepov, da se najde kritje za izredne vojne potrebe na svobodnem denarnem trgu in s tem omogoči razbremenitev Narodne banke. Vprašanje emisije bonov narodne obrambe bo v kratkem rešeno.

V ta namen se bo ustanovila pri NB posebna organizacija, ki bo za račun države izvajala to važno funkcijo. Z izdatnim alimentiranjem te ustanove s proračunskimi sredstvi se bo dosegla zdrava podlaga za finansiranje vojnih izdatkov. Beni narodne obrambe bodo kratkoročni, se bodo obrestovali ter bodo zelo likvidni. Upravičeno se pričakuje, da bodo ti boni pognili iz prometa znatne dele blagajniških gotovini ter s tem pripomogli k okrepitvi notranje vrednosti denarja.

Velike važnosti je tudi da je zunanja trgovina pod kontrolo, ker se s tem dosega popoln učinek na ponudbo in povpraševanje. S tem je onemogočeno, da bi povečanje cen na notranjem trgu vplivalo slabo na mednarodni tečaj našega denarja.

Pogled na razvoj v državah, ki so v podobnem položaju, nam kaže, kako drugod državljanji doprinašajo žrtve, da se premagajo finančne in gospodarske težave. Podobne žrtve bodo potrebne tudi pri nas.

Kaj prinaša današnja številka:

Občni zbori trg. združenj:

Celje-okolica 26. III. ob 8.

Novo mesto 30. marca ob pol 10.

Za radovljjski okraj 25. III. ob 8. na Jesenicah

Sestanek lesnih trgovcev celjske okolice 26. marca v Celju

Poročila o občnih zborih

Združenje trgovcev v Celju

Združenje trgovcev v Litiji

in Društva trg. potnikov

in zastopnikov

Uredba o državnem računovodstvu: neposredne pogodbe

Razna aktualna vprašanja

XV. REDNI OBČNI ZBOR

Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

bo dne 27. marca 1941 ob deseti uri dopoldne v društveni sejni dvorani z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in poročilo predsednika.

2. Poročilo tajnika.

3. Poročilo blagajnika.

4. Poročilo nadzorstva.

5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. društvenih pravil).

6. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepčen, če je prisotna na njem vsaj tretjina društvenih članov ter odloča z večino glasov. Pri enakosti glasov obvelja mnenje, kateremu se priključi predsedujoči, ki sicer ne glasuje.

Ce občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, bo pol ure kasneje nov občni zbor, ki bo sklepal o zadevah, postavljenih na dnevni red prvega občnega zbora, brez ozira na število navzočih društvenih članov (§ 12. društvenih pravil).

Italija postala naš dolžnik

Zadnji izkaz o stanju naših kliringov z dne 15. t. m. navaja to največjo spremembo, da je postala Italija, ki je bila še pred enim tednom naš upnik, sedaj naš dolžnik. Naš dolg Nemčiji je znova narasel. Izkaz navaja naslednje spremembe (vse številke v milijonih dotične valute):

Aktivni kliringi:	15.3.	8.3.
Bolgarska din	2,01	2,49
Francija fr. fr.	—	3,53
Franc. kolonije fr. fr.	0,94	4,34
Nizozemska fl.	7,18	6,84
Norveška din	0,47	0,18
Finska din	2,37	2,12
Italija din	24,29	—

Pasivni kliringi:	15.3.	8.3.
Madžarska din	97,48	96,12
Poljska din	18,57	18,51
Romunija din	3,19	3,34
Slovaška Ks	24,27	25,12
Češko-Moravska Kč	8,27	82,12
Turčija din	0,47	1,63
Nemčija RM	66,42	65,17
Italija din	—	13,37
Belgija (emis. b.) din	2,11	3,37
Danska (zbir.) din	2,44	2,80
Danska (likvid.) din	2,74	2,74
Francija fr. fr.	0,48	—

Občni zbor Združenja trgovcev za mesto Celje

Združenje trgovcev za mesto Celje, ki je eno naših najbolje fundiranih trgovskih združenj in ki v lepi harmoniji vseh članov dosega vsako leto lepe uspehe, je imelo svoj redni letni občni zbor v četrtek 13. marca v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Občni zbor je bil primeroma dobro obiskan ter ga je otvoril za služni predsednik Rudolf Stermecki. Pozdravil je vse navzočne zborovalce, imenoma pa:

predsednika celjske občine dr. Veršiča, zastopnika Zbornice za TOI,

Poročilo predsednika Stermeckega

Letošnji občni zbor je v silno burnih časih, ko vojna uničuje dobrine, ki so jih ustvarile cele generacije. Nihče ne ve, kako dolgo bo trajala ta vojna vihra. Vendar pa moremo upait, da bo šla mimo nas.

Zatorej mora biti trgovec vedno optimist, nikdar ne prekiniti z delom, ampak vedno naprej delati, prodajati in kupovati, dokler je le mogoče. Tudi nas ne smejo spraviti iz ravnotežja rane uredbe, katerih kar dežuje in ki si mnogokrat nasprotujejo. Tudi je treba raznim demagogom, kateri vidijo v trgovcu samo povzročitelja draginje, zavezati jezike in pojasniti, da trgovec ni samo sebi odgovoren, ampak da je trgovec vodja firme, ki daje kruh trgovčevi rodbini in njegovim nameščencem. Radi tega trgovec ne sme in ne more trgovine zapreti niti zaloge hraniti niti je razprodati, ampak mora blago prodajati naprej in zopet na novo kupovati, četudi mnogokrat po višji ceni, kakor je blago prodal. Ali se niso cene vsem vrstam blaga dvignile? Les, živina, moka, hiše, zemlja itd.? Posestnikom teh predmetov nihče nič ne reče, samo trgovec naj bo tista tarča, v katero lete vsi streli. Sicer pa moram pripomniti, da se razmere v tem oziru zboljšujejo, da prihaja občinstvo do prepričanja, da cene zbog pomanjkanja blaga vedno rastejo in da se ne dajo umetno ustavititi ter da tega ni trgovec kriv. Tudi moram v veseljem konstatirati, da naše časopisje ne naseda več raznim osebam, katere so samo v trgovcu videli krivca teh visokih cen. Bog ne daj, da bi vojna trajala še par let! Vsi trgovci in kramarji bi bili potem samo milijonarji, ampak zaloge bi imeli v pisarni na pisalni mizi, skladišča in police pa bi bile prazne. V tem oziru je vsak posestnik, ki ima zemljo, les, živino itd. na boljšem, kajti on si reši svojo zlato valuto, trgovec pa ne, ker trgovec vedno draže kupuje kot pa prodaja in zaloga kopni kot sneg pred jugom.

Velika krivda draginje je tudi v tem, da se niso že takoj v začetku vojne maksimirale cene glavnim življenjskim predmetom. Mnogokrat se tudi čita in sliši o indeksih raznih držav in da so nekateri nižji kakor v Jugoslaviji, ampak nihče ne pove, da se pri nas dobi po cenah tega indeksa dosti blaga, drugod pa samo prepisane množine ali pa nič, pod roko pa je vse za več ko 100% dražje kakor pa pri nas.

Gospodarsko je bilo leto 1940. že od vsega početka zelo slabo. Posledice vojne so se vedno bolj občutile, žetev je v splošnem bila zelo slaba in pričelo je primanjkovati najpotrebnejših živil. Zaradi slabe sadne letine je kupna moč podeželskega prebivalstva močno padla. Cene so pričele skakati navzgor in težave so postajale s prehrano vedno večje. Vežani so pogodbah z močnimi sosednimi državami smo morali izvažati tudi živila, ki bi jih sami potrebovali. Vojna vihra je prisilila našo dr-

zbor, svetnika Antona Fazarinea, zastopnika Zveze trg. združenj tajnika dr. Pustiška, zastopnike časopisov, delegate Pomočniškega zbora ter zastopnika policije g. Rednaka.

Predsednik Stermecki ugotovi nato sklepčnost občnega zbora ter se nato v lepih besedah spominja umrlih članov Cirila Kneza, Celestine Confidenti in Katarine Zupane. Zborovalci so počastili njih spomin. Nato je podal predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo:

zavo, da je morala pričeti misliti na obrambo. Pripravljenost naše vojske zahteva seveda velike žrtve, ki jih moramo prenašati vsi sloji brez izjeme. V prvi vrsti je prizadeta trgovina, ki se ji bremena vedno večajo, dohodki manjšajo. Cene blagu so se določevale pri zeleni mizi, ne da bi se pritegnili gospodarski krogi, ki bi gotovo bolje uredili to vprašanje. Cene so se določile tako nizko, da bi moral trgovec doplačevati. Bruto-zasluzki so se na naše pritožbe vsaj deloma zvišali, vendar ne zadostno. Razni davki so se ob koncu leta 1939. občutno zvišali, isto tako takse. Zvišati smo morali prejemke svojim nameščencem, uvedene so bile tudi minimalne mezde trg. nameščencem, ki jih posebno mali trgovci težko zmagujejo. Dočim pa država od drugih zahteva, da zvišajo plače svojih nameščencev, jih lastnim ne zviša.

Med malimi trgovci se je tu pa tam pojavilo nezadovoljstvo proti veletrgovcem, češ da jim ne dajejo zadosti blaga. Ne sme se pozabiti, da tudi veletrgovci ne dobe onih količin blaga, ki jih potrebujejo. Ni bilo dobro, da so se lani začele forsirati razne zadruge, h katerim so začeli pristopati tudi trgovci. Naj se ne pozabi, da je trgovec tisti, ki največ izda za narodno in splošno koristne ustanove!

Celjsko trgovstvo je odvisno od gospodarskega stanja okolice. Če nima kmet denarja, nima denarja niti meščan. Celjska okolica je lani malo pridelala, hmelja pa, ki je dobro obrodil, pa ni mogoče prodati, ker je vojna onemogočila izvoz. Pridelalo se je 260 vagonov hmelja, prodanega pa je bilo le 5000 q v Rusijo, da je še vedno okoli 20.000 q neprodanega. Če bi se ta hmelj mogel prodati po 30 do 35 din, bi takoj bilo dosti denarja v vsej okolici. V zadnjem času se govori, da bo vendarle mogoče izvoziti naš hmelj.

Naše združenje je tudi lani varčevalo, kar se je dalo in znaša naše skupno premoženje že skoraj 1 milijon dinarjev.

Naročite se na »Trg. list«

Vse važne uredbe prinaša »Službeni list«, ker je pa na istega naročeno le malo število trgovcev, se priporoča »Trgovski list«, ki je postal najvažnejše glasilo vsega trgovstva. Ne prinaša samo vseh uredb in naredb, ampak tudi razna navodila uradov, da je neobhodno potreben vsakemu trgovcu. To je stanovsko glasilo, katere ne bi smelo manjkati v nobeni trgovski hiši. Zato Vam prav posebno priporočam, da se vsi naročite na »Trgovski list«, ki velja s trikratno tedensko izdajo na mesec 15 dinarjev.

Da je moglo naše združenje vršiti v redu svoje posle, se moram zahvaliti prav posebno Zbornici za TOI v Ljubljani in njenemu tajniku dr. Plessu, ki nam je šel v vsakem pogledu in vedno na roko. Zahvaljujem se tudi Zvezi trg. združenj za vsestransko naklonjenost, pa tudi vsem listom.

Pred zaključkom svojega poročila pa moram še enkrat prositi vse naše člane in članice, naj ne bodo malodušni, če se sem in tja pojavljajo razne vznemirljive vesti, posebno pa še čenčarije, ki nimajo ne glave ne repa. Ostanite vedno na višku in mirni, ker le na ta način zamorete najbolj služiti naši prelepi domovini in državi, katere vodstvo je v najboljših rokah in sposobno, da očuva svobodno Jugoslavijo, ki naj živi in se krepki naprej v splošno zadovoljstvo vsega prebivalstva. (Glasno odobranje.)

Predsednik celjske mestne občine dr. Alojzij Veršič se zahvaljuje za vabilo na občni zbor ter želi, da bi imel občni zbor čim več uspehov. Trgovski stan je eden najvažnejših pridobitnih stanov v našem gospodarskem življenju in zato se mora z njim roko v roki delati, posebno še sedaj v tej kritični dobi. Vaš predsednik Vas je bodril, da ne bodite malodušni. Delati je treba s skupnimi močmi za boljšo bodočnost. (Odobranje.)

V imenu Zbornice za TOI je pozdravil nato občni zbor

zbor. svet. Fazarinc

Zeli občnemu zboru veliko uspeha. Dotakne se preustrojitve zbornice in imenovanja novega zborničnega sveta. Obrtniki dobijo svojo zbornico ter jim k uspehu iskreno čestitam. Sedaj ostane še Zbornica za trgovino, industrijo in gostinstvo.

Trgovstvo je zašlo radi draginje in pomanjkanja blaga v težak položaj, ki ga pa ni krivo trgovstvo. Zlasti so prizadeti trgovci z živili. Že v začetku vojne bi bilo treba pri nas uvesti dirigirano gospodarstvo, ki bi bilo v znatni meri zavrlo araginjo. Oskrbo z moko otežuje to, da je težko dobiti žito iz Banata in da je kapaciteta mlinov v Sloveniji premajhna. Trgovca so zadele večje socialne dajatve, da je postala režija večja, zato pa so skladišča prazna... Za Celje določeni kontingent sladkorja bi bilo treba zvišati. Če mi ne bi bili že preje preskrbljeni z moko, ki je sedaj v naših skladiščih, bi bili sploh že brez nje. Čudno ni, če se mnoge pritožbe glede sladkorja in moke, ker se tega ne dobi toliko, kolikor se vsega potrebuje. Upam, da bo od 1.200 vagonov sladkorja iz Slovaške ostalo tudi nekaj za Slovenijo in tako tudi za Celje. Poudarja, da je bil celjski župan v celjskem protidraginjskem in prehranjevalnem odboru vedno naklonjen trgovstvu in bil strogo objektiven. Nato je še ponazoril skoraj 100% podražitev življenjskih potrebščin s posameznimi primeri.

G. Fazarinc nadalje toplo priporoča naročbo na naše edino stanovsko glasilo »Trgovski list«, če že ne na vse tri številke, pa vsaj na petkovo številko. Končno želi pa današnjemu občnemu zboru kar največ uspeha. (Glasno odobranje.)

Besedo povzame zastopnik Zveze trg. združenj dr. Pustišek. Pozdravlja občni zbor v imenu Zveze in izbrpno poroča o obsežnem delovanju Zveze v preteklem letu. Poda glavne smernice tega dela, ki je bilo zelo obilno in se nadalje dotakne obrambne akcije trgovstva, ki je dosegla skoro 100%ni uspeh. Pripominja, da bi se vsi trgovci morali naročiti na Trgovski list, ki je postal ugledno in uvaževano stanovsko glasilo. Zveza bo tudi letos Združenju pomagala po svojih močeh in mu želi kar največ uspeha.

G. predsednik se zahvaljuje vsem zastopnikom in predlaga, da današnja skupščina čestita novemu predsedniku Trgovsko-industrijske zbornice g. Ceču. Z zadovoljstvom konstatira skupščina, da se je zopet vpostavilo novo pred-

sedništvo Zbornice. Predlog predsednika sprejme zbor soglasno. Nato odobri skupščina zapisnik lanskega občnega zbora.

Poročilo tajnika

Koncem decembra 1940 je bilo pri Združenju včlanjenih članov: 204 in 131 članic, skupno torej 335. Imamo torej letos 11 članov in članic manj kot lani. Od vseh članov in članic je bilo protokoliranih 89; družbenikov je bilo 17 in 1 družbenica; prokuristov in prokuristk 9, poslovodij in poslovodkinj 49, uradnikov 58, uradnic 78, prodajalcev in potnikov 211, za 16 manj kot lani, prodajalk pa 133, za 13 manj kot lani; blagajničark 17. Vajencev in vajenk je bilo 99, za 15 manj kot lani; od trgovsko neizvežbanega osebja je bilo 91 moških in 3 ženske. Vseh v trgovini zaposlenih kvalificiranih in nekvalificiranih nameščencev in nameščenk je bilo 766, za 37 manj ko lani.

Vseh trgovcev, ki so imeli uslužbenec, je bilo 136.

V Trgovski nadaljevalni šoli je bilo vpisanih v letu 1940. 103 vajencev in vajenk. Učni uspeh ni ravno preveč razveseljiv.

Združenje skuša dvigniti učenecem veselje do prakse in obdaruje vsako leto nekatere z nagradami. Lani je razdelilo po tri nagrade po din 200—, 100— in 50— za vsak razred.

Novo prijavljenih nameščencev je bilo 169, odjavljenih pa 193.

Na novo prijavljenih obratov je bilo lani 33, v obrtnem registru črt. nih obratov pa 28.

Vložni vpisnik izkazuje 1443 števil, ki so se tekom leta vse rešile. Tajništvo upravlja tudi združno hišo in skrbi za red v hiši.

Tajništvo vodi tudi posle Trgovskega društva v Celju, ki obstoji že nad 30 let, a tudi vse posle Bolniške blagajne in višjega zavarovanja TBPD v Ljubljani. Lani smo imeli 1044 zavarovancev proti 970 v letu 1939., torej za 74 več. V višjem zavarovanju je bilo lani 447 zavarovancev, za 71 več ko leta 1939.

Na območju združenja je bilo lani 43 trgovin na debelo, 292 na drobno, trgovin z mešanim blagom je bilo 114, z lesom 13, z deželnimi pridelki 12, branjarij skupno s trgovinami malega obsega po § 19/3 je bilo 84.

Ko je tajnik še nujno priporočil vsem, da se naroče na »Trgovski list«, je zaključil svoje stvarno in vestno poročilo.

Sledilo je blagajniško poročilo, ki je bilo sestavljeno tako jasno in izbrpno, da je nudilo pregledno sliko o uspešnem denarnem poslovanju združenja. Navajamo le nekatere številke:

Gotovina združenja se je zvišala za 22.558 na 469.751 din, vsi dohodki združenja so znašali 180.771 din, izdatki pa 158.213 din.

Cisto premoženje združenja je izkazano z 983.419 din ter je z novim prebitkom že presegllo en milijon din.

Razsodba drž. sveta

Občina nima pravice do tožbe glede odmere družbenega davka podjetij, od katerih pobira doklado.

Iz razsodbe drž. sveta št. 18.152/40 z dne 31. jan. 1941:

Po čl. 88. zakona o neposrednih davkih, kadar niso uprave industrijskih podjetij in njih podružnic na ozemlju ene občine, se razdeli skupno odmerjeni osnovni davek v kraju sedeža uprave tako, da se občini uprave pred vsem dodeli 20%, ostanek 80 % pa razdeli med občine podružnic z ozirom na njih doseženi bruto-dohodek. S tem zakonskim predpisom se določa samo to, koliko odstotkov od odmerjenega davka pripada posameznim občinam, v katerih je bodisi uprava podjetja bodisi njegova podružnica. Izrečno se pravi v tem členu, da se odmerjeni osnovni davek razdeli med zainteresirane občine. To po-

22. redna letna skupščina Združenja trgovcev za srez Novo mesto

bo v nedeljo, 30. marca 1941 ob pol 10 dop. v dvorani mestne občine v Novem mestu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva (predsednika, tajnika, blagajnika).
3. Poročilo računskih preglednikov.
4. Odobritev računskega zaključka za preteklo poslovno leto.
5. Sklepanje o proračunu za leto 1941 in o kritju.
6. Sklepanje o event. predlogih.
7. Slučajnosti.

Ako sklicana skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepčna, se sme skupščina eno uro kasneje ob vsakem številu navzočih članov veljavno posvetovati in sklepati o dnevnem redu.

Članj združenja so dolžni prisostvovati skupščini, in se bo onim članom, ki se brez predhodne tehtne opravičbe ne bi udeležili skupščine, naložila globa v smislu čl. 8, t. 2 pravil združenja. — Predloge je predložiti združenju najkasneje do 27. marca 1941.

Novo mesto, 10. marca 1941.

Julij Kobé l. r. predsednik.

V imenu nadzorstva je poročal g. Kremžar ter predlagal upravi in blagajniku razrešnico, kar je bilo soglasno sprejeto.

Proračun izkazuje 118.830 din izdatkov. Za kritje primanjkljaja se zviša članarina za 50% in bo znašala v l. 1941. za člane po 60—, za družbenike, prokuriste in poslovodje ravno toliko, za kvalificirano osebje po 30—, za nekvalificirano po 15— in za vajence po 22 din. Za družbe je članarina dvojna.

Predlogi uprave

Soglasno so bili nato sprejeti naslednji štiri predlogi uprave:

1. Na območju združenja se smejo sprejemati kot vajenci oz. vajenke samo oni, ki so dovršili 4 razrede meščanske šole oz. druge srednje šole z malo maturo v starosti 14—16 let. Na predlog g. Fazarinea se črta določba, da smejo vajenci obiskovati šolo le do 18. leta.

2. Uprava se pooblašča, da more obubožanim ali onemoglim članom znižati oz. tudi popolnoma črtati članarino.

3. Za učence Trg. nadaljevalne šole v Celju se ustanove po 3 nagrade za vsak razred v višini po 200, 100 in 50 din.

4. Uprava se pooblašča, da v primeru ugodne prilike lahko razpolaga z gotovino.

Ker je bil s tem dnevnim red izčrpan, je predsednik Stermecki zaključil lepo uspelo letno skupščino.

18. redna glavna skupščina Združenja trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah

bo v sredo, dne 26. marca 1941
v veliki dvorani Narodnega doma
I. nadstropje v Celju. Pričetek
ob 8. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine in določitev dveh overovalcev zapisnika, ki sta obenem tudi skrutinatorja.
2. Čitanje zapisnika zadnje skupščine.
3. Poročilo predsednika.
4. Poročilo tajnika o delovanju in računskem zaključku 1940.
5. Poročilo nadzornega odbora in predlog o razrešnici.
6. Proračun za leto 1941 in določitev članskih prispevkov.
7. Samoostojni predlogi uprave.
8. Sklepanje o nedeljskem počitku v trgovini.
9. Samoostojni predlogi članov.
10. Volitve: a) predsednika, b) 3 podpredsednikov, c) uprave in namestnikov, d) nadzornega odbora in namestnikov, e) častnega odbora, e) delegatov za občni zbor Zveze.
11. Slučajnosti.

Za pravnoveljavno sklepanje skupščine je po čl. 16. pravil potrebno, da je prisotna vsaj ena tretjina članov. Če ne pride ob določenem času zadostno število članov, sme skupščina eno uro pozneje sklepati o predmetih dnevnega reda, ne glede na število prisotnih članov.

Udeležba na zborovanju je za člane strogo obvezna, prav posebno pa še za letošnje skupščino, ker so razpisane volitve. Upoštevali se bodo le nujni zadržki, ki se morajo pisмено sporočiti upravi, sicer se bodo uvedli disciplinarno postopanje po § 368 z. o. in členu 8. pravil.

O samoostojnih predlogih članov razpravlja skupščina le, če se prijavijo upravi združenja vsaj tri dni pred zborovanjem.

Ker je po § 376 o. z. predpisan poimenski seznam udeležencev skupščine, prosimo, da oddajo člani, ki se udeležijo skupščine, spodnji odrezek vabila tajniku združenja.

Sklepni račun za leto 1940 in proračun za leto 1941 sta vsakemu članu med uradnimi urami na vpogled, v pisarni združenja.

V Celju, dne 4. marca 1941.

Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah, v Celju.

Predsednik:

Ludovik Košir, I. r.

Tajnik:

Anton Čoklin, I. r.

Sestanek lesnih trgovcev celjske okolice

Po sklepu predsednikov združenja in sekcije lesnih trgovcev bo ob zasedanju glavne skupščine združenja v sredo dne 26. marca t. l. sestanek vseh lesnih trgovcev, včlanjenih pri združenju, in sicer takoj po končani skupščini v isti dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika združenja.
 2. Poročilo predsednika sekcije.
 3. Razpravljanje o sklepu Osrednje lesne sekcije pri Zvezi zaradi ustanovitve združenja lesnih trgovcev za dravsko banovino.
 4. Volitev predsednika in odbornikov za sekcijo lesnih trgovcev.
 5. Razni predlogi.
 6. Slučajnosti.
- Kakor v splošnem za skupščino, tako je tudi udeležba na sestanku za lesne trgovce strogo obvezna. Upoštevali se bodo le nujni zadržki, ki se morajo združenju pisмено sporočiti, sicer se bo izostanek kaznoval po določenih čl. 8 pravil.

Članom lesnim trgovcem se nujno priporoča, da se sestanka za-

Letna skupščina Združenja trgovcev za srez Litija

Dne 12. marca je bila v gostilniških prostorih Vojka Šribarja v Litiji redna letna skupščina Združenja trgovcev za srez Litija.

Predsednik g. Janko Končar je uvodoma pozdravil navzočo članstvo, posebej pa odposlanca Zveze trg. združenj, dr. Ivka Pustiška. Predsednik Janko Končar je v svojem poročilu seznanil članstvo s težkočami, s katerimi se je Združenje v pretekli poslovni dobi moralo boriti, in podal nekaj nasvetov za uspešno borbo v zaščito stanovskih interesov. Le močna stanovska povezanost vseh članov Združenja bo lahko kos neštetim neprilicam, s katerimi se mora trgovstvo boriti v sedanjih negotovih časih. Prosil je vse članstvo, da tudi z nasveti in predlogi pomaga upravi Združenja v njenem stremljenju za zaščito vseh panog naše trgovine.

Zapisnik zadnjega občnega zborna je bil soglasno odobren.

Tajnik Mirko Pestotnik je najprej podal statistične podatke o delovanju Združenja v preteklem poslovnem letu. Kljub težavnim časom je bilo Združenje vedno v pravem času na mestu v zaščito stanovskih interesov.

Nadalje je govoril o stanju podeželske trgovine, ki je danes pod neposrednim vodstvom občinskih prehranjevalnih uradov in mnogokrat izpostavljena tudi zlonamernemu osebnemu obračunavanju posameznih funkcionarjev prehranjevalnih uradov. Priznanje pa je dolžno trgovstvo litijske občine svojemu prehranjevalnemu uradu, ki po vseh svojih močeh skuša delovati roko v roki s trgovci. Zal pa imamo v srezu mnoge občine, ki zadevnih uredb niso pravilno razumele ali jih pa njihovi funkcionarji niso hoteli razumeti. V zvezi z maksimiranjem cen je tajnik ugotovil, da v mnogih primerih brutozaslužek nikakor ni v skladu z odstotkom, do katerega je trgovec obdačen. Zadevne akcije za zvišanje odstotkov brutozaslužka so v teku.

Večkrat se je že pokrenila akcija, da bi bile trgovine tudi v našem srezu ob nedeljah in praznikih ves dan zaprte, a vedno je naložila pri nekaterih odločujočih članih ta akcija na popolno nerazumevanje. V današnjih časih, ko se je treba boriti, da se nabavi blago, ne pa, da se proda, je gotovo potrebno, da imata trgovci in trg. nameštene vsaj en dan v tednu prosto, da se živčno odpočije in da ima trgovec priliko, da nemoteno premisli, kako si bo v tekočem pomagal iz zadreg. Mišljenje, da bi bila trgovina z nedeljskim počitkom prikrajšana, je gotovo zmotno, kajti glavni predmeti so danes tako zelo omejeni v nakupu in je gotovo v interesu vsakega potrošnika, da si pravočasno nabavi blago, ki ga potrebuje.

Kljub težkočam pri nabavi blaga, vendar v našem srezu ni mogoče zatreti krošnjarstva in šušmarstva. Predpisi, ki veljajo za trgovce s stalnimi poslovnimi prostori, nikakor ne veljajo za krošnjarje in šušmarje, četudi se bavijo s prodajo onih vrst blaga, ki spadajo pod kontrolo cen. Nadzorna

neslljivo udeležijo. Na dnevnem redu so zelo važna vprašanja, ravno tako tudi volitve za sekcijo. Da se vse to temeljito in zadovoljivo za člane opravi, je potrebna polnoštevilna udeležba na sestanku.

V Celju, dne 4. marca 1941.

Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah, v Celju.

Predsednik združenja:

Ludovik Košir I. r.

Predsednik sekc. lesnih trgovcev:

Veršec Ivan I. r.

oblast naj tudi v tem primeru napravi potrebne korake v korist potrošnikov kakor tudi trgovcev.

Posebno poglavje šušmarstva je lesna trgovina, kjer šušmarjenje podpirajo tudi nekateri trgovci sami, a se pritožujejo le, kadar gre za njihovega konkurenta. Ako bi se sami zavedali, in trgovali samo s trgovci in ne z različnimi nakupovalci, ki imajo legitimacije izstavljene od kogar koli, četudi delajo v svojem imenu in na svoj račun, bi že davno zatrli to rano lesne trgovine. Uprava združenja se je trudila, da bi šušmarstvo v lesni trgovini čim bolj zatrla, treba pa je, da se tudi trgovci sami zavedajo, da morajo biti tudi oni zaščitniki samega sebe.

Tajnik je v svojem poročilu toplo priporočil, da se vse članstvo naroči na redno izdajo »Trg listca«, ker je »Trg. listc« pri sedanjih razmerah trgovine za vsakega trgovca nujno potreben, da se izogne ob nevednosti in nepoznanju raznih odredb in naredb pretečim kaznim.

Zahvaljuje se ugledni Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani, kakor tudi Zvezi trg. združenj v Ljubljani, ki sta se trudile, da čim bolj zaščitata interese trgovine in ker sta bili upravi združenja s potrebnimi nasveti vedno na razpolago.

Blagajnik Josip Strman je izčrpno podal poročilo o blagajniškem poslovanju združenja za poslovnost leto 1940., katero je skupščina soglasno odobrila.

Člana nadzornega odbora gg. Ivan Drnovšek in Josip Kekole poročata, da je blagajniško poslovanje poteklo v poslovnem letu 1940. v popolnem redu ter zato predlagata blagajniku in celotni upravi razrešnice. (Soglasno sprejeto.)

Proračun dohodkov in izdatkov

Politične vesti

»Vreme« poroča iz Berlina, da velja tudi še sedaj največja pozornost Berlina nadaljnjemu razvoju politične situacije na jugovzhodu Evrope. Posebno važno mesto zavzemata Turčija in Jugoslavija. V Berlinu so mnenja, da so med Nemčijo ter Turčijo in Jugoslavijo vsa glavna vprašanja že urejena in da se je naša zadovoljiva rešitev, ki ne bo kršila niti časti niti neodvisnosti obeh teh držav. Razne alarmantne vesti, ki se širijo iz drugih mest, ne morejo na tem nič izpremeniti.

Glede odnosa Nemčije in Grške je odgovoril zastopnik nemškega zun. ministrstva amerišnemu novinarju, da zaenkrat o tem še ni mogoče nič reči, da pa se iz pisav nemških listov vidi, da so se ti odnosi zaradi stalnega dotoka britanskih čet v Grčijo spremenili. Nemčija bo v kratkem zavzela svoje definitivno stališče do Grčije.

Nastop Nemčije proti Grčiji je po mnenju turških krogov v Carigradu samo še vprašanje nekaj dni. Po švicarskih vestih bo Nemčija najprej poslala Grčiji ultimativni predlog, da sklene z Italijo premirje ali mir. Če Grčija tega ne bi storila, bi takoj nastopile nemške čete proti Grčiji.

Navzlic grškim demantijem se še nadalje širijo vesti o izkrcavanju britanskih čet v Grčijo. Čete se izkrcujejo v Pireju, odkoder se z železnico prevažajo v Solun. Po časopisnih vesteh se je britanskih čet izkrcalo že 150 do 200 tisoč mož.

Angleški zun. minister Eden se je v Cipru ponovno sestel s turškim zunanjim ministrom Saradžoglom.

Turški zun. minister Saradžoglu je dal dopisniku nekega atenskega lista, kakor poroča Reuter, naslednjo izjavo: Slavili bomo skupno zmago, med tem pa se Turki veselimo vaših zmag. Prepričan sem, da bo na konec vse dobro, čeprav bodo prišle še nove preizkušnje.

Turčija je poslala na meje v evropski Turčiji štiri ali pet novih divizij.

Reprezentančna zbornica v Washingtonu je sprejela s 336 proti 55 glasovom zakonski predlog o se-

za l. 1941., ter odmera članarine kakor ju je usvojila uprava, skupščina soglasno odobri.

Zvezni odposlanec dr. Ivko Pustišek se uvodoma zahvali predsedniku za pozdrave, sporoča kot odposlanec navzočemu zboru pozdrave zveznega predsedstva ter želi združenju čim več uspeha. Predočji ves nastali položaj, ki ubija realno trgovino ter pripominja, da se je Zveza v poslovnem letu krepko borila za pravice trgovstva ter da je tudi mnogokrat uspela. Poudarja nujno povezanost med članstvom, saj je šele težak položaj pokazal, kako potrebna so združenja in Zveza. Podrobno omenja razne izdane odredbe in naredbe, pri katerih je Zveza dosegla vsaj omiljenje pri njih izvajanju in o doseženem izenačenju brutozaslužka na malo za vso banovino, kar je brez dvoma lep uspeh Zveze. Poročal je tudi o uspeli obrambni akciji trgovstva proti napadom dnevnega tiska, priporočal naročitev »Trgovskega listca« ter obljubil vso pomoč Zveze tudi za prihodnje poslovno leto.

Pri slučajnostih se je izglasoval predlog o popolni ukinitvi kredita za manufakturno in galanterijsko blago ter pooblastilo upravi, da lahko to omejitev po potrebi razširi tudi na ostalo blago.

S tem je bil dnevni red letne skupščine izčrpan in g. predsednik se je zahvalil navzočim za udeležbo ter s pozivom na sodelovanje zaključil uspešno skupščino.

Vreče

vseh vrst kupujem, kakor razne
odpadke in cunje - Plačam po
najvišjih dnevnih cenah

Zavržen Jože

(Grebenc) Ljubljana, Pražakova ul. 2

demmilijardnem kreditu za izvajanje Rooseveltovega predloga o podporanju demokratičnih držav.

Potovanju japonskega zunanjega ministra Macuoka skozi Sovjetsko unijo v Berlin se pripisuje v nemških diplomatskih krogih izreden pomen. Tuji dopisniki v Berlinu pa poročajo, da ni pričakovati večjih dogodkov, dokler ne pride Macuoka v Berlin. Poseben pomen pa se pripisuje njegovi konferenci z Molotovim. Nekateri celo pišejo, da bo od konference Macuoka z Molotovim v veliki meri odvisna bodoča mednarodna politična situacija. Zlasti veliko zavis od tega, če se bo mogla Japonska v večji meri angažirati v vojni proti ameriško-angleškemu bloku, kar pa zavis od tega, če SSSR preneha s svojo pomočjo Kitajski. Seveda pa bi SSSR za vsako koncesijo zahtevala protiusluge.

Po japonskih vesteh je namen potovanja Macuoka naslednji: 1. Spoznanje evropskega položaja. 2. Proučitev nemške gospodarske in upravne politike ter novega reda v Evropi. 3. Določitev nadaljnjih ciljev berlinskega trojnega pakta. 4. Reakcija držav osi na ameriško pomoč Angliji.

Novi sovjetski veleposlanik Dekanov je obiskal nemško zunanje ministrstvo. Iz Berlina poročajo, da je treba smatrati ta obisk samo kot običajno diplomatsko vljudnost. Nekateri menijo, da je bilo pri tej priliki tudi govora o balkanskih vprašanjih.

Na grškem bojišču je po hudih bojih v zadnjih sedmih dnevih nastalo zopet delno zatišje. Angleži so močno bombardirali Drač.

Grški radio je razglasil, da so grške čete po več ur trajajočih bojih vkorakale v Tepeleni. Veliko število italijanskih vojakov je bilo ujetih ter zaplenjeno mnogo vojnega materiala. Grške čete svoje prodiranje še nadaljujejo.

Južnoafriške čete so zavzele mesto Džidžigo, ki je oddaljeno od Hararja samo še 80 kilometrov.

Za Keren se še nadalje vodijo ogorčene borbe. Angleži prodirajo proti Kerenu z jugovzhoda ter so zavzeli na jugu prvo italijansko obrambno črto in ujeli okoli 800 ital. vojakov. Italijanski protinapad se ni posrečil ter je pri tem protinapadu padel italijanski general Lorenzini. Keren je ključ za osvojitve Eritreje ter ima odlično

Združenje trgovcev za radovljški okraj

ima redno letno skupščino dne 25.
marca 1941 ob 8. uri dopoldne v
kavarni Novak na Jesenicah.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo o računskem zaključku za leto 1940.
4. Poročilo nadzorstvenega odbora.
5. Predložitev proračuna za leto 1941.
6. Volitev odbornikov, namestnikov, nadzorstvenega odbora in delegatov za zvezno skupščino.
7. Razprava o uvedbi popolnega nedeljskega počitka.
8. Slučajnosti.

Ako pri otvoritvi skupščine ne bo navzočih zadostno število članov, je skupščina eno uro pozneje pri vsakem številu.

Za lesne trgovce je zborovanje točno ob 8. uri dopoldne na istem mestu.

Zaključni račun za leto 1940 in zapisnik zadnje skupščine sta v pisarni združenja v dopoldanskih urah na vpogled.

Vse p. n. člane vabimo, da se skupščine zanesljivo udeležijo. Izostanek se mora predhodno opravičiti. Udeležba bo za vse člane koristna, ker bodo na skupščini govorili zastopniki upravne oblasti, Zbornice za TI in Zveze trgovskih združenj o stanju trgovine.

Predsednik:

Savnik Vinko I. r.

Tajnik:

Hočevar Josip I. r.

strategično pozicijo. Po angleških vesteh je pri Kerenu 25.000 italij. vojakov.

Letalski napadi postajajo vedno bolj siloviti. Nemci so v zadnjih dneh zlasti bombardirali Glasgow, Hull in London. Nad Hull so vrgli več sto ton eksplozivnih bomb in nad 10.000 ton zažigalnih. London pa je doživel svoj dosedaj najtežji napad. Samo v enem mestu je bilo ubitih nad 1000 ljudi. — Angleži pa so bombardirali Köln, Kiel, Wilhelmshafen ter zlasti tudi važnejša nemška pomorska oporišča v Franciji in Nizozemski.

Madžarski zunanji minister Barossy je odpotoval v Berlin, kjer bo imel konferenco z nemškim zunanjim ministrom v Ribbentropom.

Predsednik irske vlade De Valera je izjavil, da Irska ne bo dovolila niti eni državi izkoriščanje njenih pomorskih oporišč, ker se more samo na ta način ohraniti s težavo pridobljena irska svoboda.

Združene države Sev. Amerike bodo še letos poslale Angliji večje število manjših vojni ladij, in sicer 18 »moskitov«, 70 rušilcev starejšeg. tipa, 55 lovcev podmornic in 9 podmornic starejšega tipa. — Izvoz bencina iz USA je v Anglijo dovoljen v neomejeni meri. Združene države pa bodo poleg tega poslale tudi velike količine vojnega materiala in tudi znatne količine živil. Tudi ameriški piloti se v vedno večjem številu prijavljajo za Anglijo. Mnogi delujejo kot letalski učitelji v Kanadi.

Kratke gospodarske vesti iz države

Določene so maksimalne cene za modro galico in sicer na 850 din za kg franko vagon tovarna brez skupnega davka.

Motvoz iz konoplje za vezanje trte (enožični) v klopčicah po 200 gramov sme veljati največ 40 din.

Plačila po starem tečaju marke se morajo izvršiti najkasneje do 28. marca.

Ker se ni potrošnja mesa zadostno zmanjšala, se namerava uvesti še tretji brezmesni dan.

Odkupno ceno za domači kvalitetni bombaž letošnje žetve je določil minister dr. Protič na 32 do 35 din za 1 kg čistega bombažnega vlakna, franko vagon Strumica-Udovo. Odkupna cena za bombaž slabše vrste je določena na 30 do 32 din.

Industrija linega usnja »Siscia« v Sisku bo začela po vesti »Jugoslovskega kurirja« zopet obratovati. Sklicana je izredna skupščina, ki naj prekliche sklep o likvidaciji družbe.

Uredba o drž. računovodstvu

III.

Vrnitev varščine

§ 142. (1) Če se prva javna licitacija ne posreči, bodisi zaradi nezadostnega števila ponudnikov (§ 134), bodisi ker se vložene ponudbe niso mogle upoštevati (§ 141), bodisi da so bile ponujene cene nezadovoljive, more pristojni naredbodavec odrediti drugo javno licitacijo. Rok iz § 129 odst. 2. v tem primeru ne sme biti krajši od 5 dni. Predpisani pogoji se za drugo licitacijo ne smejo spremeniti.

(2) Če se javita za drugo licitacijo najmanj dva ponudnika, katerih pogoji se morejo po § 141 upoštevati, se more javna licitacija izvršiti. Če se k drugi licitaciji javi samo en ponudnik, more pristojni naredbodavec z njim skleniti pogodbo v smislu § 147 točke 16, če bi ponudil nižjo ceno od najnižje ponujene cene na prvi licitaciji.

(3) Če se javna licitacija ne bi posrečila niti na en v prejšnjih odstavkih navedenih načinov, more pristojni naredbodavec po istih pogojih določiti novo licitacijo v roku, ki ne sme biti krajši od 5 dni. Nova licitacija se mora izvršiti popolnoma po predpisih odst. 1 in 2.

(4) V primeru, da se pogoji, predpisani z ozirom na rezultat prejšnjih licitacij, morajo spremeniti, se mora nova licitacija objaviti in izvršiti kot prva javna licitacija.

§ 143. (1) Če pristojni naredbodavec ugotovi, da je bila javna licitacija uspešna, izda odlok, s katerim odstopi ponudniku, ki je po njegovem mnenju najbolj ugoden z ozirom na vse okoliščine, ki so pomembne za presojo ugodnosti ponudbe za državo, posel ter se pri tem glede zaščite domače delavnosti in industrije popolnoma ravnja po določbah § 183.

(2) Če je potrebno soglasje po § 115 odst. 2. ali 3., se postopa po § 116.

Odstop posla

§ 144. (1) Ponudniki ostanejo v zavezi do države 30 dni od dneva javne licitacije, če ni v objavi o javni licitaciji določen drug rok. V tem roku se mora izdati odlok o odstopu posla.

(2) Odlok o odstopu posla (§ 114 odst. 2 in § 143) se mora sporočiti ponudniku, kateremu se je posel odstopil. Če za odlok o odstopu posla ni potrebno soglasje fin. ministra (§ 115 odst. 1.), se izvrši sporočilo takoj po izdaji odloka. Če pa je za odlok o odstopu posla potrebno soglasje po § 115 odst. 2. ali 3., se izvrši sporočilo po prejeti soglasnosti ter v roku po 1. odst. Tako v prvem ko v drugem primeru se izroči ponudniku ob sporočilu tudi odlok o odstopu posla v potrjenem prepisu hkrati z enim izvodom pogojev, podpisanih od pristojnega naredbodavca.

(3) Od dneva sporočila odloka o odstopu posla se smatra, da je pogodba med državo in ponudnikom sklenjena. Sestavne dele pogodbe tvorijo: pogoji, po katerih se je izvršila javna licitacija skladno s § 132 toč. 1 in § 136, ponudba ponudnika oz. zapisnik o ustni javni licitaciji, odlok pristojnega naredbodavca o odstopu posla in odlok o soglasnosti po § 115. odst. 2 ali 3.

(4) Od dneva sporočila odloka o odstopu posla, ki se more izvršiti tudi brezjavno, začenejo teči vsi roki predvideni v pogojih, po katerih se je izvršila javna licitacija. To velja tudi v primeru, da se je s ponudnikom sklenila formalna pogodba (odst. 6.).

(5) V primeru, da ponudnik ne bi hotel najkasneje v roku 15 dni od dneva poziva sprejeti sporočilo o odstopu posla, obdrži država položeno kavicjo v svojo korist.

(6) Če se mora s ponudnikom skleniti tudi formalna pogodba, se to pogodbo nikakor ne morejo spremeniti ali dopolniti pogoji, po katerih se je licitacija izvršila.

§ 145. (1) Če za odlok o odstopu posla najbolj ugodnemu ponudniku ni potrebna soglasnost fin. ministra (§ 115), mora pristojni naredbodavec takoj odrediti vrnitev varščine vsem ponudnikom, katerih ponudbe niso bile sprejete. V nasprotnem primeru, t. j. če je za odlok o odstopu posla potrebna soglasnost po § 115 odst. 2. ali 3., se odredi vrnitev varščine šele po prejeti soglasnosti.

(2) Ponudniku, čigar ponudbe se zaradi določb § 141 niso mogle upoštevati, odredi pristojni naredbodavec vrnitev varščine takoj po izvršitvi javni licitaciji.

(3) Oproščeni ponudniki morajo v roku 15 dni po dnevu sporočila dvigniti varščino. Ponudniki,

ki v tem roku ne dvignejo varščine, morajo plačati depozitno takso po taksnem zakonu. Če se varščina ne dvigne niti v enem letu, tedaj pripade državi.

§ 146. (1) V primeru, da vrednost posla znaša manj ko 100.000 din, mora ponudnik, kateremu je bil posel odstopljen, zamenjati garancijsko pismo z enim ali več jamstvi po § 124. toč. 1, 2, 3 in 5, če pa je vrednost večja od 100.000 din, mora to storiti za polovico zneska varščine. V obeh primerih ostane do izvršene izmenjave jamstveno pismo kot varščina v polnem znesku.

(2) Rok za izmenjavo iz prejšnjega odstavka ne sme biti daljši ko 15 dni od dneva sporočila o odstopu posla.

Neposredne pogodbe

§ 147. Skladno s § 113 odst. 2. se more brez javne licitacije skleniti neposredna pogodba, in sicer samo v naslednjih primerih:

1. za vsak posel, čigar ocenjena vrednost ne presega 3000 din;

2. za nabavo materiala in kritje ostalih potrebščin za izvršitev del v režiji, ki se tičejo nujnih popravil državnih prometnih ali drugih gradbenih objektov, poškodovanih od elementarnih nesreč ali zaradi drugih nepredvidenih primerov, če ocenjena vrednost ne znaša več ko 300.000 din;

3. za posle, ki se morajo v državnem interesu ohraniti v tajnosti;

4. za nabavo in dela, ki se nanašajo na oboroževanje in obrambno pripravo;

5. če nujnost potrebe v izjemno važnih razmerah za interese države zahteva izvršitev posla v čim krajšem roku (§ 115 odst. 1);

6. za nabavo predmetov, ki se morejo dobiti samo pri eni osebi, obratu ali ustanovi v državi ali v tujini;

7. za nabavo znanstvenih knjig, sanitetnega in lekarniskega materiala, instrumentov, strojev in drugih konstrukcij, katerih posebna izdelava izključno ali najbolj ustreza potrebi, kateri se mora zadostiti;

8. za nabavo posebnih predmetov, s katerimi se naj izvrše znanstvene ali tehnične preizkušnje;

9. za posle, ki se odstopajo samostojnim ali drugim državnim ustanovam;

10. za popravila in predelavo orožja, municije, instrumentov, bojne opreme, orožja, strojev in strojnih instalacij;

11. za nabavo jahalne, vprežne in tovrstne živine za potrebe vojske ko tudi za nakup konj in druge živine ter perutnine za rejo;

12. za nabavo žitaric, sena in slame za potrebe vojske, in sicer prvenstveno od proizvajalcev in njihovih združenj ter po cenah, ki so jih določile pristojne vojaške oblasti z ozirom na tržne razmere ter objavile po upravnih in občinskih oblasteh;

13. za nabavo živil zaradi prehrane bolnikov, vojakov, gojencev in učencev v državnih zavodih, arestantov in dr., če nabava ne presega 20.000 din;

14. za nabavo materiala za razsvetljavo, kurjavo in stelo za potrebe vojske za časa manevrov ter za nabavo premoga za potrebe državnih železnic;

15. za nabavo kmetijskih proizvodov, oz. proizvodov domače hišne delavnosti, predvsem od proizvajalcev in njihovih združenj, če nabava ne presega 50.000 din;

16. v primeru § 142 odst. 2. in § 159 odst. 7;

17. v primeru, da se na drugo javno licitacijo (§ 142 odst. 2) oz. na ponovno zahtevanje ponudb (§ 159 odst. 7.) ne javi niti en ponudnik. Za izvršitev posla v tem primeru se ne more izdati odlok

(§ 114 odst. 2), preden se ne dobi soglasje finančnega ministra in 18. za posle, ki se morajo izvršiti v inozemstvu, če je to predhodno odobril finančni minister.

Sklenitev pogodbe

§ 148. (1) Sklenitev pogodbe po § 147 odst. 1. se more poveriti uradniku, ostale neposredne pogodbe pa se morejo skleniti samo komisijsko v smislu § 130. Pri tem mora pristojni naredbodavec upoštevati določbo § 165 odst. 2.

(2) Uradnika oz. člane komisije po prednjem odstavku določijo pristojni naredbodavec v naredbi za izvršitev posla (§ 114 odst. 1).

(3) V primeru § 147. toč. 16. in 17. predlog za izvršitev posla z neposredno pogodbo stavi komisija, ki je izvršila javno licitacijo.

§ 149. Neposredna pogodba velja, ko jo odobri pristojni naredbodavec. Če je potrebno soglasje po § 115, se postopa po § 116.

§ 150. (1) Izjemno od določbe § 149 more pristojni naredbodavec pooblastiti določenega uradnika oz. komisijo, da sama brez njegovega potrdila pogodbe posel sklene, izvrši, sprejme in plača dogovorjeno vsoto v naslednjih primerih:

1. v primeru § 147 toč. 1, 2, 11, 13, 14 in 15;

2. za posle § 147 toč. 3, 5, 6, 7 in 8, če skupna vrednost ne presega 100.000 din in

3. v primeru nabave po § 147 toč. 12 ter po tam predpisanem postopku brez ozira na vrednost nabave.

(2) Če se med sklepanjem posla člani komisije, ki imajo pooblastilo po prejšnjem odstavku, ne soglasijo, velja pogodba, ko jo odobri pristojni naredbodavec (§ 149).

(3) Pooblastilo iz 1. odst. se izdaja v naredbi za izvršitev posla.

(4) Z naredbi o izvršitvi posla s pooblastilom iz odst. 1. se odredi pooblaščenemu uradniku oz. komisiji tudi rok, do katerega morajo posel izvršiti, predložiti svoje poročilo ter opravičiti izdatek v smislu § 151 odst. 2. Ta rok ne sme biti daljši kot 10 dni od dneva sprejema denarja. Izjemoma more pristojni naredbodavec na utemeljen predlog pooblaščenega uradnika oz. komisije podaljšati ta rok na 20 dni. Če je zaradi same narave posla potreben daljši rok, mora pristojni naredbodavec dobiti soglasnost finančnega ministra.

(5) Pooblastila iz odst. 1. se ne morejo izdajati v breme preteklega proračunskega leta.

§ 151. (1) Na podlagi danega pooblastila po § 150 izda pristojni naredbodavec naredbi začasno izplačilo, po kateri se pooblaščenemu uradniku oz. komisiji izplača potrebna vsota v mejah zneska, predvidenega v naredbi za izvršitev posla ter pod pogojem naknadne opravičbe.

(2) Pooblaščen uradnik oz. komisija morajo v opravičbo prejetih vsot v predpisanem roku (§

150 odst. 4) predložiti pristojnemu naredbodavcu izčrpno poročilo o izvršenem poslu, originalni račun osebe, s katero je posel sklenjen in kateri je izvršeno izplačilo ter potrdilo pristojnega organa, v primeru nabave stvari in materiala, da so nabavljeni predmeti vpisani v računsko knjigo.

(3) Pooblaščen uradnik oz. komisija ne smejo skleniti obveznosti za državo čez vsoto, ki jim je dana po 1. odst.

(4) Pristojni naredbodavec, ko potrdi delo pooblaščenega uradnika oz. komisije, pošlje vse dokumente iz odst. 2. računovodstvu, ki je izdalo nalog za začasno izplačilo s svojo naredbi za izplačilo (§ 42 odst. 2). S to naredbi se zamenja ter v popolnosti likvidira naredba za začasno izplačilo iz odst. 1.

(5) Če pooblaščen uradnik oz. komisija v roku po § 150 odst. 4. ne predlože poročila in obračuna, morajo dvignjeno vsoto po odst. 1. takoj vrniti blagajni, od katere so jo prejeli. V nasprotnem plačajo vse dvignjene vsote s svojimi skupnimi prejemki za prihodnji mesec.

(6) Določbe prejšnjih odstavkov veljajo tudi za primer nabave po § 147 toč. 12.

§ 152. (1) V katerih primerih, v kateri obliki in na kateri način se predpišejo za posle, za katere se sklene neposredna pogodba, splošni in posebni pogoji, o tem odloči pristojni naredbodavec (§ 119 odst. 2.).

(2) V primeru § 150 so ti pogoji obvezni za komisijo ter jih ta ne more spremeniti niti dopolniti.

(3) Če je veljavnost pogodbe odvisna od potrditve pristojnega naredbodavca (§ 149), je ta pooblaščen, da presodi, če se in v koliko se more odstopiti od predpisanih pogojev. Ta pravica ne pripada pristojnemu naredbodavcu v primerih, v katerih izda naredbi za sklenitev posla v soglasnosti po § 115 odst. 2 ali 3.

§ 153. V primerih, v katerih velja pogodba, ko jo potrdi pristojni naredbodavec, mora komisija po končanem poslu predložiti svoje izčrpno poročilo in zapisnik pogodbe, ki mora biti podpisan od ponudnikov ter od članov komisije.

(2) Če pristojni naredbodavec ne izda odloka o potrditvi pogodbe (§ 114 odst. 2.) v roku 20 dni od dneva podpisa zapisnika pogodbe, je ponudnik prost obveznosti.

(3) Odlok o potrditvi pogodbe se napiše na sam zapisnik pogodbe.

(4) Od dneva potrditve pogodbe se smatra, da je pogodba sklenje-

na in roki za njeno izvrševanje začenejo teči od dneva sporočila ponudniku odloka o potrditvi pogodbe. To sporočilo se mora izvršiti najkasneje v 10 dneh po potrditvi pogodbe. Če ponudnik ne bi hotel najkasneje v 10 dneh po prejemu poziva sprejeti sporočilo o odstopu posla, se pogodba razveljavi, ponudnik pa odgovarja za škodo, če bi jo zaradi tega imela država.

(5) Izdajajoč odlok o potrditvi pogodbe mora pristojni naredbodavec postopati glede zaščite domače industrije in delavnosti po določbah § 183.

§ 154. (1) Če vrednost neposredne pogodbe presega 10.000 din, mora sopogodbenik položiti varščino po § 122., v kolikor je polaganje varščine z ozirom na naravo posla predvideno po § 152. odst. 1.

(2) Varščina se mora položiti v 15 dneh od dneva sporočila odloka o potrditvi pogodbe (§ 153., odstavek 4.).

(3) Če je varščina v garancijskem pismu, veljajo omejitve po § 146., odst. 1.

(4) Nepoložitev varščine v določenem roku ima za posledico razveljavljenje pogodbe in odgovornost ponudnika za škodo, ki bi jo zaradi tega imela država.

(5) Določbe prejšnjih odstavkov ne veljajo za primere, predvideno v § 150.

§ 155. Pristojni naredbodavec ko tudi pooblaščen uradnik oziroma člani komisije (§ 148., odstavek 1.), katerim je poverjena sklenitev neposredne pogodbe, morajo najstrože voditi račun o tem, da ponujene cene ustrezajo krajevnim in tržnim razmeram oz. borznim cenam. Vsaka odstopitev od tega, če ni z upravičenimi razlogi utemeljena ob sklenitvi oziroma potrditvi pogodbe, ima za posledico njihovo odgovornost po § 6.

§ 156. (1) Neposredne pogodbe poleg primera po § 147., odst. 6. se morejo skleniti samo z osebami, ki so proizvajalci ali po obrtnem zakonu ali po drugem zakonu pooblaščenji za posle, za katere se sklene z njimi pogodba. Če to zahteva narava posla, se mora zahtevati tudi dokaz o sposobnosti (§ 121.).

(2) Pristojni naredbodavec mora voditi račun o tem, da se s takšnimi pogodbami ne favorizirajo posamezne osebe, temveč mora skrbeti za to, da se po istih pogojih, če to narava posla dovoljuje, sklenejo pogodbe s čim večjim številom oseb, naštetih v prejšnjem odstavku. (Dalje prih.)

Nova dvojna številka

»Trgovskega tovariša«

Prva številka novega 38. letnika te naše odlične gospodarske revije je izšla. Na uvodnem mestu objavlja veleznimiv članek našega priznanega gospodarskega publicista Draga Potočnika: Ali bo prišlo do ustalitve cen? Zlasti so zanimiva njegova izvajanja z ozirom na znani govor fin. min. Šuteja. — Sledi članek V. Šarabona o naši trgovski mornarici. Nadaljnji članek razpravlja o motorizaciji južnovzhodne Evrope. — Priznanje zasluži prizadevanje g. dr. R. Andrejke, da se rešijo pozabe znameniti slovenski trgovci. V tej številki »Trg. tovariša« poroča o velikem lesnem trgovcu Ivanu Rodetu, ki je bil tudi velik dobrotnik naših kulturnih in narodnih društev. Sledi članki: Bodimo optimisti! — Sintetične tekstilne surovine. — Gospodarstvo Italije v vojni. — Svetovna produkcija petroleja. — Sedanje stanje vojnega brodogoja. — Ameriški kapital. — Svetovni blagovni promet. — Naše gospodarstvo v začetku l. 1941. — Listek.

Bogata vsebina toplo priporoča »Trg. tovariša« vsem, ki se zanimajo za gospodarska vprašanja. Trgovci, naročite se na »Trgovskega tovariša«.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 1. marca je objavil: Ukaz o spremembi uredbe o oprostitvi mož od vojaške službe — Uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o uradnikih — Pravilnik za izvrševanje uredbe o ustanovitvi sklada za podeljevanje nagrad organom finančne uprave za uspešno delo pri odmeri in izterjavi davkov — Pravilnik o ravnanju s kontrolnim skladom oddelka za davke fin. min. in njegovi uporabi — Pravilnik o postavljanju in delu veterinarskih pripravnikov-volonterjev v resoru ministrstva za kmetijstvo — Navodilo o uvedbi evidence zalog, proizvodnje in prodaje in cen karteliranega blaga — Posebno navodilo za pošiljanje podatkov o zalogah, prodaji in cenah karteliranih proizvodov — Odločbo o priznanju vzorčnih velesejmov v Ljubljani in Zagrebu — Navodilo o prepovedi zviševanja cen predmetov pod kontrolo — Odločbo o činu raznih strokovnih šol — Uredbo o spremembi uredbe o občinskih uslužbenih — Naredbi o dopolnitvi zdraviliškega reda za gorko kopališče v Toplicah na Dolenjskem.

Tej številki »Službenega lista« je priloženo kazalo za II. polletje 1940.

Davčni svetovalec

Naročilnice — ali in kdaj so zavezane taksi 1 din

G. F. P. v K. — Vprašanje: Neka tovarna, ki mi dobavlja blago, mi je sporočila, da bo mogla v bodoče upoštevati samo ona naročila, ki bodo predpisno kolkovana. Ali sem res dolžan kolkovati vsako naročilnico?

Odgovor: Naročilnice razlikujemo dvoje vrst; take, ki so že po svoji obliki pogodbe oziroma take, ki v teku trgovske korespondence postanejo pogodbe. Po svoji obliki so pogodbe one naročilnice, ki jih nosijo s seboj trgovski potniki, oziroma so jih nosili, in katere ob sklepu pogodbe podpišeta obe stranki, to je stranka, ki blago kupuje in trgovski potnik v imenu prodajalca. Predhodne pogodbe nastanejo tudi, ako stranka blago naroči in prejemnik naročila prejme potrdi ter s tem prevzame obveznost, da bo naročilo tudi izvršil. Pogodba ima pri tem obliko trgovskega dopisovanja in ima vselej ali samo prodajalčev ali samo kupčev podpis. Sklene se pogodba na ta način s korespondenco, ker je po čl. 319. trgovskega zakona s tem, da prejemnik ponudbe takoj obvesti ponudnika, da sprejme (akceptira) ponudbo. V teh dveh primerih se mora naročilnica brez nadaljnega kolkovati.

Taksi niso zavezana samo navadna pisma in dopisnice, s katerimi naročajo katere koli stranke pri trgovcih določeno količino stvari določene kakovosti za določeno ceno, ker obsegajo ti spisi samo ponudbo za sklep kupoprodaje, ter torej izpričujejo pravno voljo samo ene osebe, ne pa že pogodbe. Vendar ostanejo take naročilnice po stališču finančnih organov takse proste, dokler se na njihovi podlagi ne sklene pogodba, pogodba se pa sklene, ako je ponudba tako stilizirana, da ponudnik prevzemne izjave sploh ne pričakuje, kakor je n. pr. primer pri naročilih srečk, pri borznih poslih itd. Ako prejemnik ponudbe prevzemne izjave sploh ne odda, ampak enostavno ponudbo izvrši, se smatra, da je bila z efektiviranjem naročila sklenjena pogodba. Z ozirom na to je po našem mnenju vsako ponudbo, ki se tudi dejansko izvrši, kolkovati s kolkom za 1 din (za naročilnice). — To stališče finančnih organov bi bilo vsekakor zanimivo, če bi se inštančnim putem izpodbijalo z navedbo, da podleajo taksi samo listine, v tem zadnjem primeru pa listine, ki bi predstavljala kupno pogodbo, ni, zbog česar tudi o taksi dolžnosti ne more biti govora.

Naročajte »Trgovski lista!

Zborovanje Društva trg. potnikov in zastopnikov

Karol Seliak in Jos. Šelovin častna člana društva

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani je imelo po svojem starem običaju na Jožefovo dopoldne v Trgovskem domu svoj 17. redni letni občni zbor. Predsednik Janko Krek je pozdravil zastopnika Trgovske in industrijske zbornice dr. Ivana Plessa, predsednika »Merkurja« dr. Frana Windischerja, zastopnika Združenja trgovcev tajnika Šmuc in novinarje, počastil spomin pokojnega člana organizacije Zdravka Gobca iz Maribora ter na kratko orisal položaj in težnje trgovskih zastopnikov in njihove organizacije.

Dr. Ivan Pless je sporočil skupščini pozdrave predsednika Zbornice g. Čeča ter z iskrenimi in bodrilnimi besedami pozval zborovalce, naj se pri vseh svojih težnjah zaupljivo zatekajo k Trgovinski zbornici in naj se čvrsto oklepajo svoje organizacije, ki jim je najbolj potrebna dandanes, ko je staro pravilo »blago išče kupca« ob vso svojo veljavo.

Položaj in organizacija trgovskih zastopnikov

sta s temeljitimi poročili tajnika Andreja Šturma in blagajnika Lojzeta Grila orisana tako-le:

Posledice svetovne vojne so hudo udarile trgovstvo sploh, v največje stiske pa je prišel stan trgovskih zastopnikov in potnikov. Nekdaj ni mogel trgovski potnik tovarnam nikdar prodati dovolj blaga, danes pa je postal podjetnikom zastopnik ali potnik odveč. Tudi največje tvrdke odpuščajo potnike, onim, ki ostanejo v službi, pa zmanjšujejo dohodke. Brezposelnost narašča od meseca do meseca. Društvo je že razpravljalo o uvedbi kake večje socialne akcije, a se je izkazalo, da ni mogoče ničesar storiti preko dosedanjih manjših podpor. Vse trgovske potnike navdaja upanje, da se bodo razmere izpremenile in da bo po vojni spet trgovina v polnem razmahu.

V Jugoslaviji so tri društva trgovskih potnikov in zastopnikov: v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Vsa ta društva so imela skupno centralno upravo s sedežem v Zagrebu. Pred tremi leti pa je beograjsko društvo brez navedbe vzroka izstopilo iz centralne uprave, ki je prenehala delovati. Društvo v Ljubljani je obžalovalo ta dogodek in upalo, da se bo centralna uprava obnovila. Lani je poslalo društvo v Zagrebu nov osnutek pravil za centralno upravo, letos januarja pa je to storilo tudi beograjsko društvo, ki predlaga ustanovitev Zveze. Društvo v Sloveniji je za oba osnutka izdelalo

svoje predloge, ki bodo gotovo tudi upoštevani. Sedež Zveze trgovskih potnikov in zastopnikov bo v Zagrebu ali Beogradu. Slovincem bi bil Zagreb bolj všeč, ker je bližji, praktično pa bi sedež spadal v Beograd, da bi mogli funkcionarji Zveze brez posebnih stroškov intervenirati na pristojnih mestih. Društvo v Ljubljani je že pred petimi leti predlagalo, naj bi se ustanovila društva trgovskih potnikov na vseh sedežih banknih uprav ali pa na sedežih trgovskih in industrijskih zbornic. To, kar je v Sloveniji že izvedeno, naj bi posnemali tudi organizaciji v Zagrebu in Beogradu.

Pri društvu in trgovinski zbornici je bilo lani 57 članov za takozvane »uputnice« za 50% znižano vožnjo po železnicah. Uputnice so se z novim letom podražile za 20% in stanejo sedaj za drugi razred trimesečno 510 din, polletno 1010 din, letno 2010 din, za tretji razred trimesečno 395 din, polletno 670 din, letno 1340 din.

Lani je pristopilo 31 članov, 5 pa je bilo črtanih zaradi neplačane članarine. Od zadnjega občnega zbora je naraslo članstvo za 26 in šteje zdaj društvo 151 rednih, 2 podporna in 142 ustanovnih članov.

Zoper nezgode je zavarovanih pri zavarovalnici »Dunav« 69 članov in je bilo plačanih na račun zavarovalnice 8266 din. Zavarovanje je kolektivno in znaša polletno za osebo 95 din. Člani so zavarovani do najvišjega zneska 50.000 din za primer nezgode na službenem potovanju, za druge primere smrti pa to zavarovanje ne velja.

Društvo upravlja Šifrerjev posmrtni sklad, v katerega vplačuje vsak redni član letno po 20 din in iz katerega dobivajo svoji umrli članovi do 3000 din podpore. V skladu je danes 66.171 din. Članstvo je naraslo za približno 25%, Šifrerjev sklad pa se je zvišal za okroglo 8000 din. Premožensko stanje društva je ugodno kakor še skoraj nobeno leto doslej.

Petkovo številko »Trgovskega lista« dobivajo vsi člani brezplačno po dogovoru, ki ga ima društvo z upravo lista. Izdatke za list krije društvo iz članarine in drugih tekočih dohodkov. Društvo je tudi za letošnje leto izdalo žepni kalendarček, čigar stroški se krijejo z inserati in je bilo pri tem tudi letos nekaj prebitka.

Ko je bilo konec lanskega leta odlikovano večje število naših gospodarstvenikov in funkcionarjev trgovskih organizacij, je bil med odlikovane tudi predsednik društva Janko Krek. Zborovalec so mu čestitali k zasluženemu odlikovanju.

Po revizijskem poročilu, ki ga je podal g. Avgust Igljič, je bila odboru izrečena razrešnica s pohvalo.

Za častna člana društva sta bila nato soglasno in z odobravanjem izvoljena soustanovitelj društva in prvi predsednik Karol Seliak ter stari, ugledni član društva Josip Šelovin. Društvo je uvedlo posnemanja vredno novost, da deli namesto običajnih diplom umetniške slike, ki imajo kratko posvetilo na mali, v okvir vdelani ploščici. G. Seliak je dobil sliko Božidarja Jakca, ki predstavlja kmečki dom ob naši severni meji, g. Šelovin pa je prejel sliko istega umetnika »Grad ob Kolpcu«. Karol Seliak se je za počastitev zahvalil s skromnimi besedami, da je zmeraj izpolnjeval le svoje stanovske in tovariške dolžnosti ter da ima največje zadoščenje v uspehih društva. Za g. Šelovina je prevzel diplomu gosp. Kraigher, ki je povedal, da je slavljence bolan, kar seveda ni čuda, ko je 35 let potoval in je jedel vsak dan z drugo žlico. Značaj slavljence pa je dobro opisal, češ da je blago srce pod trdo obleko.

Po kratkem odmoru je bil soglasno izvoljen odbor, ki ga tvorijo: predsednik Janko Krek, tajnik Andrej Šurm, blagajnik Lojze Gril, člani: Viktor Bogataj, Pavel Čušnik, Jakob Novak, Jože Osajnik, Ludvik Remie, Franc Urek, Rudolf Vidmar, Franjo Živič ter Av-

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

gust Igljič in Franjo Zalokar, ki sta revizorja. Članski prispevki ostanejo kakor doslej.

Samostojnih predlogov ni bilo, med slučajnostmi pa je g. Kraigher pozval člane, naj bodo odločni na braniku svojega poklica, kar je posebno potrebno zdaj v dobi vojnih tegob in tudi raznih neredov. Sem spada tudi neenakost kontrole cen. Na Hrvaškem se po 22. februarju še potrjujejo nove cene in pri tem imajo največjo škodo trgovski potniki, ki blaga po teh cenah pri nas ne morejo prodajati. S posebno spomenico naj bi se na to opozorili ministristvo za prehrano, Trgovinska zbornica ter Zveza trgovskih združenj.

Iz poročil in razgovorov na lepem zborovanju izhajajo naslednja vsega upoštevanja vredna dejstva: Med vsemi trgovskimi strokami je trgovski zastopnik in potnik najbolj prizadet. Splošnim težavam v trgovskem poslovanju zaradi pomanjkanja blaga je treba prištetiti še to veliko slo, da poverjajo tuja podjetja zastopstva samo svojim soplemenjakom, dočim proti nacionalnim trgovskim potnikom popolno ebužojanje. Vsak patriot je dolžan podpirati nacionalne trgovske zastopnike. Velike dolžnosti pa imajo tudi trdna podjetja, da bi se brigala za usode zastopnikov in potnikov, ki so jim nekdanj s toliko vnemo pomagali graditi blagostanje.

Industrijska kapaciteta U. S. A.

V zvezi z zadnjimi dogodki objavljajo listi vesti o industrijski kapaciteti USA. Po teh podatkih je ta približno dvakrat večja kot kapaciteta vse Evrope. Od šestih osnovnih predmetov moderne industrije znaša proizvodnja USA od vse svetovne proizvodnje: premoga 34%, železa 38%, bakra 32%, bombaža 49 in petroleja 60 odstotkov. Od osnovnih proizvodov manjka USA samo kavčuk. Od drugih proizvodov vojnih kovin in surovin znaša ameriška proizvodnja boksita, živega srebra, magnezita, zlata, volne in soje okoli 10% vse svetovne proizvodnje, svinca, srebra, vanadija in naravnih fosfatov med 20—30%, cinka 30—40%, žvepla nad 80 in molibdena nad 90% vse svetovne proizvodnje.

VABIMO NA SUBSKRIPCIO AKTUALNEGA DELA

DR. CIRIL ŽEBOT:
**SOVJETSKO
NAČRNO
GOSPODARSTVO**

ZAHTEVAJTE PROSPEKTI

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Knjiga je edinstvena v naši in sploh jugoslovanski književnosti. Na podlagi obširnega materiala odpira nove poglede v ustroj sovjetskega gospodarstva in državne sistema. Izide v aprilu. Knjiga bo obsegala ca. 300 strani in stane nevezana din 150,-, v platno vezana din 170,-

Ing. Degen Friderik, profesor:

Ekonomski sistemi

Kaj razumemo pod pojmom ekonomski sistem?

(Konec.)

Komunizem pa predstavlja neki višek kolektivizma. Komunisti zahtevajo absolutno odpravo zasebne lastnine, tako na proizvodnih kakor na potrošnih dobrinah. Posameznik naj dobi iz državnih skladov za svoje delo le toliko dobrin, kolikor jih potrebuje za življenje. Tako bi bilo onemogočeno varčevanje in zbiranje glavnice. Komunizem zahteva za izvedbo svojih smernic radikalne ukrepe.

Ta gospodarski sestav, tedaj socializem in komunizem, smatra za nujno odpravo zasebne lastnine v korist skupnosti, češ da je ona zlo vsega gospodarskega in končno političnega nesoglasja. Ko bude izvedena kolektivizacija, bo samo ob sebi nastopilo v gospodarskem živ-

ljenju pravilno ravnovesje. Delu pa je treba dati mesto, ki mu pripada. Sistem se pa ne zavzema za kako posebno panogo gospodarskega udejstvovanja, hoče le ustvariti novo osnovo gospodarskemu redu. Ta ekonomski sestav se že v osnovi razlikuje od merkantilizma, fiziokratizma in individualizma. Gospodarski red hoče graditi na novem družabnem redu.

Praksa je pokazala, da stoočstna kolektivizacija ne bi bila primerna gospodarska oblika za sodobno družbo. Odpadla bi sleherni ambicija in ta je danes glavni činitelj sodobne, zelo napredne produkcije. Tudi trditev, da je delo edini činitelj produkcije, je napačna. Glavnica ima prav tako svoje zasluge v produkciji. Prav gotovo pa je treba pripisovati delu večjo važnost v sodobnem gospodarstvu in ga bolj upoštevati. Delno podružabljenje, posebej v nekaterih najvažnejših gospodarskih panogah, pa bi bilo nujno

potrebno in do tega bo tudi prišlo.

To so glavni ekonomski sestavi, ki so igrali do današnjega dne večjo oziroma manjšo vlogo in po katerih se je ravnalo gospodarstvo določenih dob. Vidimo, da so merkantilizem, fiziokratizem in klasična šola upoštevali obstoječi družabni red, a kolektivizem hoče zgraditi gospodarski sestav na novem družabnem redu.

Tudi v novejši, povojni dobi, so se oglašali posamezni gospodarski pisatelji, ekonomski in politični vodje z novimi, lahko bi rekli sodobnimi gospodarskimi reformami. Tako se porajajo novi gospodarski sistemi, ki sicer v glavnem priznavajo obstoječi družabni red, a vendar zahtevajo v duhu časa in gospodarske splošnosti podružabljenje nekaterih gospodarskih panog, to onih, ki so velike važnosti za narodno gospodarstvo, in posebej za narodno obrambo.

Tako: avtarkija, načrtno oziroma

dirigirano gospodarstvo! Cilj gospodarske avtarkije, oziroma avtarkičnega gospodarstva, je popolna gospodarska osamosvojitev od sosednih gospodarskih enot, to je od sosednih držav; od zunanje tržišča. Stremljenje gre v smeri, da se proizvajajo vse v okviru domačega, lastnega gospodarstva oziroma, da se trošijo le one dobrine, katere se proizvajajo v okviru države same. Pri današnjem načinu življenja je skoro nemogoče, da bi se katera država povzpela res do te stopnje, razen, in še to ne stoočstno, Rusija in USA. Vzemimo le teoretično, da bi lahko nekateri ali vse države dosegle tako avtarkijo, potem bi prenehala sleherni gospodarski promet in sleherni mednarodna izmenjava blaga.

V čem obstoji bistvo načrtnega gospodarstva? To se pojavlja predvsem v tako zvanih fašističnih ali avtoritativnih državah. Cilj tega gospodarstva je urejevanje vsega gospodarstva po državi oziroma

ma neki stranki, ki vodi državo. Celotno gospodarstvo se mora razvijati po naprej določenem načrtu. Te smernice in določbe segajo v podrobnosti. Program je določen za daljšo dobo let, na primer takozvane petletke. Tako gospodarstvo ima avtoritativen značaj, to je, ena oseba, politični vodja, določa okvir in vsebino vsega gospodarskega udejstvovanja. Sistem predstavlja v veliki meri utesnjen pravice zasebne lastnine, katero pa pravno priznava. Posameznik mora slediti v svojem gospodarskem udejstvovanju absolutno določenemu načrtu. Jasnó je tedaj, da predstavlja ta sistem vedno večjo ingerenco države v zasebno gospodarstvo posameznika.

Nova Evropa, nov družabni red, ki je neizbežna posledica sedanje vojne, bo prinesel nov gospodarski sestav. Ta sestav bo verjetno sredina med klasicizmom in kolektivizmom, s povečanim vplivom države na zasebna gospodarstva!

Prijava cen blaga, ki je pod kontrolo cen

Kraljevska banska uprava — referat za kontrolo cen — ponovno opozarja proizvajalce, predelovalce — vključno tiste, ki izdelujejo blago na račun prodajalcev, uvoznike in veletrgovce, da so v smislu razpisa ministra za oskrbo in prehrano z dne 17. februarja 1941. »Službene novine št. 48/41 dolžni prijaviti pri referatu za kontrolo cen cene blaga, ki je prišlo po seznamu kontroliranih predmetov, objavljenem v »Sl. listu«, kos 17 ex 1941 prvič pod kontrolo cen.

Prijave je vložiti nemudoma na obrazcih, ki jih je založila Zveza trgovskih združenj v Ljubljani. Proti onim, ki bi prijavo opustili, se bo postopalo po zakonu.

Uredba o cenah

Pri telefonskem prenosu besedila uredbe o cenah so se vrinile nekatere pomanjkljivosti. Tako se mora 2. odstavek čl. 5. uredbe glasiti pravilno:

Osebe, ki kupujejo blago zaradi predelave oz. preprodaje, morajo hraniti račun o kupljenem blagu še eno leto potem, ko so določeno blago v celoti prodali. Te osebe morajo pri prodaji blaga izdati kupeem, ki kupujejo blago za neposredno uporabo, na njihovo zahtevo (te besede so bile v prvi objavi izpuščene) račun o prodanem blagu.

Koncert Trgovskega pevskega zbora v Marenbergu

Vedno agilni Trgovski pevski zbor v Mariboru je priredil v Marenbergu koncert nar. in umetnih pesmi, ki je doživel velik uspeh. Udeležba je bila nepričakovano velika, da je bila dvorana Sokolskega doma prenapolnjena. Po pozdravu inž. Pahernika se je pred glavnim odmorom zahvalil v imenu Trgovskega pevskega zbora za lepo udeležbo trgovcev Mavrič iz Maribora. Zbor je napravil na vse poslušalce zelo močan vtis in se je koncert spremenil v lepo in pomembno nacionalno in državljansko manifestacijo.

Čestitamo Trgovskemu pevskemu društvu in njegovemu pevovodji g. Cibicu k lepemu uspehu!

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 24. marca ponudbe za dobavo železne pločevine, gumljevih cevi, električnega materiala, navojnih svetrov, raznih vijakov in ploščic, mizarskega orodja, kovinskih žaglic, vodovodnih armatur, vodnega razdelilca, cevi in spojke; do 31. marca 2 kompletne trofazne reverzibilne kontrolerjeve, železne pločevine, vijakov z maticami, svetilnih električnih armatur, locenskih žag in zidarских ponvic, podložnih ploščic, raznega orodja, jeklenih členov, zobatih koles in smirkovih ploščic, kositra in bele kovine, vodovodnih cevi, vodovodnih ventilov, tesarskih svetrov, ploščatega in okroglega železa, suhih transformatorjev ter električnih žarnic.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 31. marca ponudbe za dobavo zakovice in do dne 14. aprila okrogle jeklene vrvi.

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 25. marca ponudbe za dobavo raznega papirja; 1. aprila bencinskega agregata za polnjenje akumulatorjev in prenosnih bencinskih agregatov. Imenovana komanda sprejema tudi ponudbe za dobavo tkanin iz celulozne volne za zastave.

LICITACIJE:

Dne 25. marca bo pri upravi za vodo »Lazarevac« licitacija za dobavo steklenih balonov ter aluminjskih cistern; 3. aprila konopnene preje.

Dne 27. marca bo pri Upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija za dobavo 24.000 kg kartona; 9. aprila tiskarskih barv.

Dne 31. marca bo v intendanturi štaba vrbaske divizijske oblasti v Banja Luki licitacija za dobavo večje množice premoga.

(Predmetni oglasi so v pisarni Trgovinsko-industrijske zbornice v Ljubljani na vpogled.)

Aktualna vprašanja

Kaj je z bombažem?

Citali smo zopet fantastične številke o uvoženem bombažu. Kar 3 milijone kg ga je baje prišlo v Maribor. Sročeni Maribor! Kaj pa druga mesta, ki imajo tudi tekstilne tovarne? Tržič, Celje, Litija, Zagreb, Dugaresa itd. Če računamo vagon 10.000 kg, potem je Maribor dobil kar 300 vagonov tega bombaža. Pravico menda še imamo, da kritiziramo taka poročila. Rusija nam je dobavila nekaj bombaža, od tega pa tudi mnogo bombažastih odpadkov. Sedaj se nam pa sporoča, da so prišli le odpadki in še to v tako slabi kakovosti, da se tovarne branijo to blago prevzeti, ker iz tega ne morejo nič pametnega izdelovati. Naj se nas nikar ne blufira s takimi bombastičnimi poročili. To ni niti možgano niti ima to kak pravi pomen. Vse skupaj je samo varanje javnosti. Bombaž, ki bi bil uporaben, je pa menda našel drugo pot. Ravno tako je bilo menda s turškimi bombažem. Kje je?

Torej malo več točnosti in poštenosti! Prav nič ni potrebno tudi v teh sicer težkih časih, da se javnost tako vara...

Razglednice

Pošta bo s 1. aprilom občutno podražila skoro vse pošne tarife. Kupil sem si knjižico: »Najnovija poštanska tarifa, važi od 15. svibnja 1940.« To lahko sedaj vzrem v peč. Najbolj prizadeta bodo pa razglednice. Lepa razglednica je stala dosedaj itak že 150. Tarifa za porto je znašala 1 din. Sedaj je pa poštna uprava zvišala pristojbino kar za 100% in bo treba na vsako razglednico nalepiti znamko za 2 din. Torej 1 razglednica, ki naj pokaže sliko kraja, kamor si napravil izlet, velja v bodoče din 350. Ker ima pa vsakdo več znancev, bi porabil n. pr. za 4 razglednice kar din 1400 — ali pa že celo kosilo ali večerjo. Ali se ni nihče zavedal posledice? Kdo bo pa še pisaril ob raznih prilikah in praznikih? Prav občutno bo prizadeta industrija razglednic, škodo bodo imeli trgovci, ki to prodajajo, tako tudi trafike. Če že hočejo popolnoma zatreti ta šport, naj bi določili kar 5 din za vsako razglednico, pa bi jim vsakdo lahko zajamčil, da je to konec razglednic.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemične snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 23-72.

Stanična volna

Trgovcem, ki so naročili s 30% stanične volne mešanega blaga, ali nemško »Mischgewebe«, in ki niso dovolj informirani, sporočamo, da se bo tako blago sicer carinilo kot volneno, toda z dodatkom največ 25% nad običajno carino, toda šele od 1. aprila naprej. Če torej dospe tako blago na carinarnico pred tem časom, se še vedno carini kot polsvileno blago. Carina je pa v tem primeru tako visoka, da pač nihče ne bo mogel takega blaga prevzeti. Vsakdo naj torej v lastnem interesu ukrene, da tako blago ne dobi prerano.

Pri tem naj še omenim hvalisanje take robe v nekem tukajšnjem dnevniku. Prav lepo se sliši, da je to blago lepo, mehko, da se ne mečka itd., toda nimamo še izkušenj. Mislim, da tudi ni v skladu s trgovsko moralo, če se tako blago kar vnaprej tako hvali. Gotovo je, da se bomo morali v silji navaditi tudi na tako blago, ker drugega sčasoma ne bo več dobili, toda ne smemo varati javnost ter pripisovati temu blagu lastnosti, ki jih tako blago — kakor vsa nadomestna blaga — nima.

Tramvajski družbi

Da se prepreči prevelika gneča ob postajališčih cestne železnice, je družba prestavila postajališče za Vič in Moste k kavarni Emona. Ljudje pa, ki niso vsak dan v Ljubljani, tega še ne vedo, oziroma še niso orientirani ter se ponovno dogaja, da čakajo na voz pred pošto, misleč da se bo ta tam ustavil, pa razočarani vidijo kako vozi tramvaj mimo njih. Na vsak način bi bilo umestno napraviti pred pošto napis: Postajališče v smeri proti Viču in v Moste ni več pred pošto, temveč pri kavarni Emona! Tako bi se ljudem prihranila marsikatera neprijetna jeza.

Zunanja trgovina

Bolgarska vlada je prepovedala izvoz skoraj večine živil. Samo majhno število živil se more še svobodno izvažati.

Madžarska vlada je uvedla nove omejitve jedilnikov v restoranih. Porcija mesa sme v bodoče znašati le do 120 gr brez kosti. Praženi krompir ter vsa jedila iz moke, ki zahtevajo mnogo masti, se ne smejo več pripravljati. Vsak gost sme dobiti največ 50 g kruha.

Svica je odredila za april novo racianiranje živil. Riža se bo dobilo v bodoče le 250 g na osebo namesto dosedanjih 500 g. Zmanjšane so tudi količine izdelkov iz koruzne moke. Nezmanjšane pa so ostale količine sladkorja, surovega masla, mesa in testenin, ki jih dobi vsak prebivalec.

Zbirka odpadkov v Angliji se je zelo posrečila. Za 800.000 ton odpadkov je izplačala industrija 2,2 milijona funtov, malo manj ko pol milijarde din.

Doma in po svetu

Prometni minister inž. Beslić je imel na banketu ob zaključitvi zasedanja banskega sveta donavske banovine govor, v katerem je poudaril, da vlada vztrajno bdi nad usodo naše domovine in da bo za vsako ceno ohranila njeno neodvisnost in nedotakljivost, pa tudi njeno nevtralnost. Ljudstvo naj ne naseda nobeni sovražni propagandi, temveč naj v polni meri zaupa vladi. Na koncu svojega govora je naglasil potrebo, da se obdelava vsak kos rodovitne zemlje, da se izognemo težavam pri prehrani prebivalstva.

Ministrski svet je izdal na predlog vojnega ministra uredbo o vojnih invalidih iz mirne dobe. Uredba velja za one, ki so pri izvrševanju vojaške službe postali invalidi. Z ozirom na potrebo posameznikov ter stopnjo njih invalidnosti so določene invalidnine od 9000 din do 1440 din na leto.

Po daljšem bivanju v Moskvi se je zopet vrnil v Beograd sovjetski poslanik Plotnikov.

Ban dr. Šubišić je imenoval za komisarja pri družbi »La Dalmatienne« glavnega ravnatelja Pohita dr. Vladimira Košaka. Poročajo, da bo ban razveljavil pogodbo družbe z državo, ker družba »La Dalmatienne« ni izpolnjevala svojih obveznosti do države.

Izšlo je naše uradno sporočilo, da so angleška letala vrгла bombe na Sušak. Londonska vlada je priznala, da je to verjetno in izjavila, da je tudi pripravljena poravnati škodo.

Vlak z italijanskimi ranjenci je prišel iz Grčije v Beograd in bo prepeljal ranjence v Italijo. Vsega skupaj je 289 težkih ranjencev, ki niso več sposobni za boj. Mnogim sta odrezani obe nogi ali roki. Prej je pripeljal sanitetni vlak grške ranjence iz Italije skozi Jugoslavijo v Grčijo.

Nicola Titulescu, bivši romunski zun. minister je umrl v Cannesu v starosti 57 let.

Predsednik Roosevelt je bil izvoljen za častnega meščana mesta Atene.

Italijanski uradni list je objavil zakon, s katerim se dovoljuje za javna dela izredni kredit v višini 4 milijard lir. Od tega naj bi se porabilo 600 milijonov lir za zboljšanje državnih cest.

V Sofiji so odkrili priprave za atentat na sofijski vodovod. Nadalje je bila odkrita neka vohunska družba, ki so jo vodili Angleži. Tudi močno razpredena protizakonska propaganda je bila odkrita.

Na Bolgarskem je bila izdana uredba, da se bodo vsi, ki bi prodajali nemškimi vojakom živila ali drugo blago po višjih cenah od normalnih, šteli za spekulante. To velja ne le za trgovce, temveč tudi za kmetovalce.

Bolgarska vlada je do nadaljnje prepovedala vse letne skupščine in kongrese vseh društev in združenj.

Odselitev otrok iz zapadne Nemčije v vzhodne kraje je odredila nemška vlada. Zelo veliko število otrok bo sprejela Slovaška, ki bo nemške otroke naselila v sedaj praznih letoviščih.

Na velikem 50.000 tonskem nemškem parniku »Bremen« je nastal požar, ki je bil sicer pogasen, ki pa je zelo poškodoval parnik.

Prva ameriška letala so prišla na Kitajsko. V kratkem dobi Kitajska tudi nekaj ameriških leteljih trdnjav.

Dve novi ameriški nosilki letal sta bili spuščeni pri Bostonu v morje.

Mehiški senat je pooblastil predsednika republike, da more dovoliti ameriškim letalom pristajanje na mehiškem ozemlju.

Velika eksplozija je bila v nekem japonskem rudniku. 200 rudarjev je bilo zasutih, vendar pa so jih mogli 180 še pravočasno rešiti.

Predsednik Roosevelt je odredil zaporo madžarskih dobrotmetij v USA.

Ameriško poslaništvo je pozvalo vse ameriške državljane, da so vsak hip pripravljeni, da zapuste zasedeno in nezasedeno Francijo.

Prve tako imenovane ameriške »leteče trdnjave« so na potu v Anglijo.

Na Norveškem bodo začeli izdelovati čevlje z lesenimi podplati.

Pred zasedanjem nemško-jugoslovenskega lesnega odbora

Včeraj v četrtek se je sestel v Beogradu nemško-jugoslovanski lesni odbor. Prvotno se je reklo, da bo sestanek v Dubrovniku, nato v Splitu, na vse zadnje pa je bilo dogovorjeno, da bo v Beogradu.

Na dnevnem redu zasedanja je cela vrsta važnih vprašanj, zlasti pa vprašanje izvoza našega mehkega lesa v Nemčijo. Na željo Nemcev so bile cene za mehki les za določeno dobo fiksirane, kar pa se je izkazalo kot slabo ter je izvoz mehkega lesa v Nemčijo zelo nazadoval. Naši zastopniki so sicer na jesenskem zasedanju to vnaprej napovedali, a ni njih stališče prodrla. Kmalu po jesenskem zasedanju so tudi v resnici cene mehkega lesu narasle in je bil že zato izvoz v Nemčijo nemogoč. Nemci pa so še nadalje želeli, da bi bile cene za mehki les stalne in izjavili, da naše neprestano zviševanje cen ovira uvoz našega mehkega lesa v Nemčijo. Naši delegati so sicer priznali, da bi bile stalne cene v resnici v korist posl, a so tudi opozorili na vse težave, ki ovirajo stalne cene. Tako se je od konca 1. 1935. cena za nemški koks skoraj podvojila, ravno tako pa tudi šleskemu promogu, ki ga uvažamo iz Nemčije. Cena lesa pa ni mogla ostati na stari višini tudi iz naslednjih razlogov: zvišale so se mezde, prevoznine, cene lesu na panju itd. Zato tudi naši izvozniki niso mogli dobavljati lesa po starih cenah.

Na seji se bo nadalje razpravljalo o naših lesnih uvoznih kontingentih za Nemčijo. Tudi tu so nekatera nesoglasja. Tako želi naše lesno gospodarstvo, da bi se izvažal v Nemčijo predvsem predelan les, da bi se s tem omogočil zaslužek našim delavcem in žagam, dočim bi Nemci hoteli uvažati predvsem neobdelan les.

So pa še druga vprašanja, ki se morajo rešiti. Vendar pa v splošnem prevladuje optimistično razpoloženje o poteku zasedanja nemško-jugoslovenskega lesnega odbora.

Sejmi

24. marca: Veliko Mraševo, Mirna peč.

25. marca: Metlika, Slivnica (kramarski sejmi), Sv. Lenart v Slovenskih goricah.

26. marca: Dobova pri Brežicah, Tebarje, Lukovica, Dole (za živino), Rakičan (za goved).

27. marca: Dolnja Lendava.

28. marca: Nadlesk, Gornja Lendava.

29. marca: Stara Sveta gora, Mokronog.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga.

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejanske plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

naše najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

TITAN D. D., KAMNIK

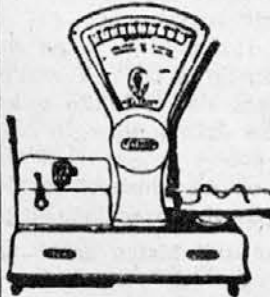
Priporočamo naše preizkušene in dobre vpeljane

AVTOMATSKE BRZOTEHTNICE

od 2 kg do 20 kg iz najboljšega materiala — ležaji iz ohatov — garancija 2 leti

Izdelujemo tudi velike elektromline za kavo

Zastopnik: Riko Debelak, Ljubljana
Tyrševa 67. Telefon 27-29

Domači izdelki!

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štracc, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.